

ADVENTUM

ISKOLA

VIZUÁLIS KULTÚRA TAGOZAT
(NAT-2020)
9-12. ÉVFOLYAM

1. BEVEZETÉS

CÉLOK és FELADATOK

Vizuális kultúra

A vizuális nevelés legfontosabb célja, hogy segítse a tanulókat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, ezen belül a vizuális művészeti alkotások átélésében és értelmezésében, illetve ennek segítségével környezetünk tudatos alakításában. Ez a cél a tanórai kereteken belül az alkotva befogadás elvét követve valósulhat meg a leghatékonyabban, azaz a tantárgy jellemző tulajdonsága, hogy aktív tanulói tevékenységen alapul.

A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti műalkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgykultúráját és díszítőművészetét. A tantárgy kulcsszerepet játszik a tanulók érzelmi fejlesztésében, mely az őket körülvevő világhoz való pozitív érzelmi viszonyulásuk kialakításának fontos eszköze. Ennek eredményeként elérendő cél, hogy a tanulók a magyar kultúrára büszkéek legyenek, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. További fontos cél, hogy a tanulók ismerjék meg az európai és egyetemes vizuális kultúra legjelentősebb képzőművészeti és építészeti alkotásait, alakuljon ki bennük érdeklődés a vizuális jellegű művészetek iránt. Váljanak nyitottá a régmúlt korok, illetve az őket körülvevő XXI. század művészeti jelenségek befogadására.

A vizuális kultúra tantárgy tartalmát három részterület, a képzőművészet, a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra képezi. A vizuális nevelés szempontjából a képzőművészet részterület az ábrázoló és kifejező szándékú, esetleg művészi élményt nyújtó képalkotással, illetve befogadással foglalkozik, a tárgy- és környezetkultúra részterület az ember tervezett tárgyi és épített környezetét jelenti, a vizuális kommunikáció pedig képekben, gyakran kép és szöveg egységében megjelenő, eleve kommunikációs célú képalkotással foglalkozik. E részterületek tartalmi elemei különböző hangsúllyal, de minden iskolaszakaszban jelen vannak a tantervi követelményekben. A Nat alapelvei alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlatközpontúsága a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző- szintetizáló gondolkodás egységében értelmezendő, és a tanulók ténylegesen megvalósuló alkotó munkáját szolgálja.

A vizuális fejlesztés legfontosabb célja adott iskolaszakaszokban az életkornak megfelelő szinteken játékos, kreatív szemlélet kialakítása és alkalmazása.

Fontos cél továbbá a minél szélesebb körű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztése, a változatos médiumok és megközelítési módok alkalmazása, a vizuális médiumok közötti átjárhatóság és a művészi gondolkodás szabadságának a kialakítása. Mindez segíti a tanulók tájékozódását az őket érő nagy mennyiségű vizuális információ feldolgozásában, szelektálásában, s végül majd az önálló, mérlegelni képes szemlélet kialakításában. Jelen korunk jellemző képkesztési lehetőségeit is figyelembe véve további cél a vizuális kommunikáció digitális kultúrához is köthető mindennapi formáinak, illetve az épített környezet és a tárgyi világnak a vizsgálata, valamint a környezetalakítás tudatosságának fejlesztése.

A vizuális nevelés kiemelt feladatának tekinti a kreativitás fejlesztését, mely a vizuális problémamegoldás folyamatában fejleszthető és gyakorolható. A tanulók kreativitása az örömteli, kísérletező, az élményekben gazdag, alkotó tevékenység közben bontakozhat és teljesebbé válhat, mely mind az egyén, mind pedig a közösség alkotó energiáinak a motorja lehet.

Lényeges elem mindezekben a motiváció kialakítása az önmagát folytonosan építő, alkotói magatartás megteremtésére és a folyamatos önművelésre. Ezzel összefüggésben fontos a tanulók önértékelésének és önismeretének fejlesztése, a mérlegelő szemlélet kialakítása, amelynek az önálló és a társakkal együttműködő gyakorlati feladatmegoldásokban kell megjelennie és működnie a tanulók fejlesztése során. A vizuális nevelés a tanulók személyiségfejlesztésének rendkívül fontos eleme, hiszen az itt alkalmazott tevékenységekre jellemző alkotva tanulás érzelmeket gazdagító, empátiát, intuíciót és minőségérzékletet, valamint önmagukkal szembeni igényességet kialakító hatása működik.

A vizuális kultúra tantárgy a következő módon fejleszti a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kulcskompetenciákat:

A tanulás kompetenciái: Ahogyan a kisgyermekkorban a megismerés alapvető eszköze a vizualitás, úgy a későbbi tanulási folyamatban is meghatározó szerepe van a vizuálisan nyerhető információk feldolgozásának. A vizuális megfigyelés, a belső képalkotás, a vizuális elemzés, összehasonlítás, esetleg a tapasztalatok, a következtetések vizuális megjelenítése – kiváltképp a digitális kor vizuális dominanciája miatt – az információszerzés, a tanulás feltétele. A vizuális információszerzés rutinja különösen fontos az önálló tanulás szempontjából. A vizuális gondolkodás ugyanakkor nemcsak az információszerzést, hanem az információk feldolgozását és a gondolkodási folyamatokat is ösztönözheti (például gondolatterkép, modellalkotás), segítséget nyújtva különböző tanulási stílusok és stratégiák megtalálásában. Miközben a vizuális kultúra tantárgy változatos tevékenységei és fejlesztési technikái más műveltségi területeket is támogathatnak, olyan tanulási motivációt jelentenek, melyek érdekesebbé, izgalmasabbá és sikeresebbé tehetik a tanulók számára a tanulást.

A kommunikációs kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy célja, hogy a tanulók megismerjék és használják a vizuális kommunikáció lehetőségeinek minél szélesebb skáláját. A digitális eszköz-használat – a kommunikációs csatornák átalakításával – folyamatosan hatást gyakorol a kommunikáció domináns formáira és minőségére. A vizuális kommunikációs formák értelmezése, értő és felelős használata – ami a vizuális kultúra tantárgy keretében fejleszthető leginkább – a mindennapi életben és a munka világában is elengedhetetlen. A vizuális kultúra a művészeti nevelés olyan átfogó megközelítésére törekszik, melynek keretében sokféle önkifejezési forma (vizuális megjelenítés, beszéd, mozgás) gyakorlására van mód, ami a kommunikációs lehetőségek körét is tágítja.

A digitális kompetenciák: A digitális kor, amelyben élünk, nagyrészt vizuális kommunikációs formákat használ, ezért a vizuális kultúra tantárgynak is alapvető feladata, hogy segítse a digitális médiumok használatát, mind a közlés, mind a befogadás képességeinek fejlesztésével. A kreatív feladatmegoldás érdekében a tanulók digitálisan hozzáférhető információkat gyűjtenek, és életkori sajátosságaiknak megfelelően lehetőséget kapnak arra, hogy az egy-egy tananyag rész produktumát digitális formában készítsék el. Ezáltal megtanulják, hogy hogyan érdemes alkotó folyamatba építeni az elérhető és összegyűjthető információkat, és hogyan lehet felhasználni a technikai lehetőségeket. A digitális technika lehetőségeinek előre nem látható fejlődési iránya miatt legfontosabb éppen a változásokra reagálni tudó tanulói személyiség fejlesztése.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A megismerési folyamatok fontos eleme a vizuális megfigyelés. A vizualitás a belső képalkotásnak, majd az ismeretszerzésnek és a magasabb szintű gondolkodási folyamatoknak is sajátos eszköze. A vizuális kultúra tanulása során mind a szabad alkotásban, mind az egyszerű tervezési feladatokban a problémamegoldó gondolkodást gyakorolhatja a tanuló, amikor végigjárja az információgyűjtés, -elemzés, -értelmezés, az ötletelés, a tesztelés és az újraértelmezés szakaszait. Minden problémamegoldás esetében nagy jelentősége van a szabad asszociáción alapuló, divergens gondolkodási szakaszoknak, amelyet a vizuális kultúra tantárgy tanulása a nyitottság, az

egyéni ötletek és a sajátos kifejezési megoldások bemutatásával és elfogadásával jelentős mértékben képes fejleszteni.

A személyes és társas kompetenciák: A művészettel nevelés elvének megfelelően a vizuális kultúra tantárgy kiemelt feladata a személyiség fejlesztése, különös tekintettel a személyes és társas kompetenciákra. A tantárgy egyik jellemzője a gazdag önkifejezési formák támogatása, ami segíti az önismeretet és a reális önértékelés kialakítását, miközben a változatos tevékenységi formák nagyobb esélyt adnak a sikerélmény elérésére. Az érzelmek kifejezéséhez, felismeréséhez és szabályozásához kapcsolódó készségek gyakorlása ugyanakkor szerepet játszik a társas viselkedésben is. A vizuális kultúra tantárgy – és ezen belül a kreatív problémamegoldás fejlesztésének – lehetősége, hogy csoportos együttműködésben valósuljon meg, azaz a feladatmegoldások sokféle nézőpont és sokféle tudás megjelenítésével, mindenki közreműködésével és megalégedésével jöjjön létre. A csoportos együttműködésen alapuló alkotó vagy befogadó feladatmegoldásokban lehetőség van a különböző szerepek megtapasztalására, a közös döntések megvitatására és a konfliktushelyzetek megoldására, végül a legjobb megoldás érdekében a produktív tevékenység gyakorlására.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A vizuális kultúra tantárgy, a Művészetek műveltségi terület részeként, hagyományosan magába foglalja a műalkotások elemző vizsgálatát, így alapvető feladata a művészet kultúraközvetítésben elfoglalt helyének hangsúlyozása. Cél, hogy kontextusba helyezze a művészettörténeti változásokat, különös tekintettel kulturális örökségünk jelentőségére, ugyanakkor a tantárgy feladata a kortárs kulturális jelenségek értelmezése is. A tantárgy fontos célja, hogy a tanulók az iskolában megismerjék a magyarság által létrehozott legfontosabb képzőművészeti és építészeti alkotásokat, nemzetünk hagyományos tárgy-kultúráját és díszítőművészetét, ezáltal büszkék legyenek a magyar kultúrára, és kötődjenek szülőföldünk értékeihez. A befogadó tevékenység aktív alkotótevékenységgel támogatva a kreativitásfejlesztés egyedülálló lehetőségeként működik. A kreatív gazdaság a világ leggyorsabban fejlődő ága, hisz a mindennapos kihívásokkal szemben mindig új megoldásokra van szükség. A vizuális kultúra tantárgy az alkotó feladataiban olyan megoldásra váró problémákat tud meghatározni, amelyek kreatív megoldásokra várnak, a megoldások pedig produktum formájában is bemutatásra kerülnek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A vizuális kultúra tantárgy leginkább a személyiségfejlesztésben betöltött feladata miatt képes a munkavállalói és vállalkozói kompetenciák fejlesztésére. A kreatív feladatmegoldás megköveteli az adott helyzet rugalmas kezelését, az innovatív ötletek, új megoldások megtalálását, a megoldás érdekében a helyzetek értékelését, majd a hatékony döntés céljából a kitartó mérlegelést és döntést.

A csoportos feladatmegoldások (például projektfeladatok) esetében a tanuló kipróbálhat ugyanakkor olyan együttműködések is, amelyekre a munka világában is szüksége lehet. A köznevelésben a vizuális kultúra tantárgy a művészettel nevelés eszköze, s mint ilyen, általánosan alapozó, vizuális szemlélet kialakítását és fejlesztését tartja elsőrendű feladatának.

9. Évfolyam

Ebben az iskolaszakaszbán a vizuális kultúra tantárgy szokásos részterületeinek további fejlesztése mellett egyre nagyobb hangsúlyt kap a mérlegelő szemlélet és a problémamegoldó gondolkodás, valamint a szociális érzékenység további erősítése. A felnőtté válás ezen időszakában rendkívül fontos a reális önértékelés és az önismeret megerősítése, ami a tantárgyhoz kapcsolódó tudásterületek alkotó-befogadó folyamatainak keresztül juthat érvényre. Ebben fontos szerepük van az egyéni feladatoknak éppúgy, mint a társadalmi együttműködést

mintázó csoporttevékenységeknek. A fiatalok és a kortárs környezet médiahasználati szokásai szükségessé teszik a médiatudatosság elvének és gyakorlatának erősítését, vagyis a vizuális megfigyelés és értelmezés segítségével megvalósuló mérlegelő médiaértés kompetenciájának megszilárdítását. Ebből következtethető, hogy e korosztálynál nem pusztán a kifejező képzőművészeti produktumok létrehozása a cél, hanem az is, hogy a tanulók képesek legyenek újszerű technikai eszközök használatával is továbbvinni a hagyományos képalkotási eljárások kialakult gyakorlatát, mint például a képi elemek elrendezésének alapvető eseteit. A 9. évfolyamos tanulóktól elvárható komplex gondolkodás és látásmód lehetőséget nyújt a korábbi évfolyamokon megszerzett ismeretek és tapasztalatok rendszerezésére, a befogadó jellegű vizuális képességek fejlesztésére, ami tovább segíti a problémamegoldó gondolkodás és kreativitás fejlődését.

2. TANTÁRGYI TARTALMAK

9. ÉVFOLYAM

Óraszám: 1 óra/hét

összesen: évi 36 óra

Az éves óraszám felosztása:

Témakör	Óraszám
Korszak, stílus, műfaj	8
Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	5
A vizuális közléshatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	4
Digitális képalkotás, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	3
Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	8
Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	8
Összes óraszám:	36

TÉMAKÖR:**Korszak, stílus, műfaj****JAVSOLT ÓRASZÁM: 8 ÓRA****TANULÁSI EREDMÉNYEK****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- Adottfeladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- Alkotó feladatmegoldásai során az elraktározott, illetve a folyamatosan újraalkotott belső képeit, képzeteit szabadon párosítja a felkínált tartalmi elemek és látványok újrafogalmazásakor, amelyet indokolni is tud;
- A vizuális megjelenések elemzése és értelmezése során a befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
- A művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlít és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
- Adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projektmunkát végez;
- Érti és megkülönbözteti a klasszikus és a modern művészet kultúrtörténeti összetevőit, közlésformáinak azonosságait és különbségeit;
- Adott feladatnak megfelelően alkalmazza az analóg és a digitális prezentációs technikákat, illetve az ezekhez kapcsolható álló- és mozgóképi lehetőségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tábló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is
- Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív és önreflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánus, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti

megjelenés megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is

- Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére

FOGALMAK • interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

TÉMAKOR:

Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet

JAVSOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- Alkotó feladatmegoldásai során az elraktározott, illetve a folyamatosan újraalkotott belső képeit, képzetait szabadon párosítja a felkínált tartalmi elemek és látványok újrafogalmazásakor, amelyet indokolni is tud;
- A vizuális megjelenések elemzése és értelmezése során a befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
- A művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlítja és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
- Adott vagy választott kortárs művészeti üzenetet személyes viszonyulás alapján, a társadalmi reflexiók kiemelésével értelmez;

FOGALMAK

Képzalkotás és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően;

- Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- Vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- Adott feladatmegoldás érdekében ötleteiből rendszert alkot, a célok érdekében alkalmas kifejezési eszközöket és technikákat választ, az újszerű ötletek megvalósítása érdekében szabályokat újraalkot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képzalkotó lehetőségeivel
- A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái)

megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában

- Játék a hétköznapi élet és a művészet közötti határok megváltoztatásával. Kontextus-kísérletek a hétköznapi tárgyak, jelenségek felhasználásával. Önálló mondanivaló megfogalmazása a dolgok megszokott értelmezési környezetének megváltoztatásával. Ismerkedés az utca „művészetével”

FOGALMAK

Koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet, kontextus

TÉMAKOR:

A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás

JAVSOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
 - Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
 - A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
 - Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
 - Adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projektmunkát végez;
 - Megfelelő érvekkel alátámasztva, mérlegelő szemlélettel viszonyul az őt körülvevő kulturális környezet vizuális értelmezéseinek mediális csatornáihoz, amit társaival is megvitát;
 - Különböző mediális produktumokat vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából elemez, összehasonlít, és következtetéseit társaival is megvitátja;
 - Bemutatás, felhívás, történetmesélés érdekében térbeli és időbeli folyamatokat, történéseket, cselekményeket különböző eszközök segítségével rögzít;
 - Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
 - Valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
 - Szabadon választott témában társaival együtt ok-okozati összefüggéseken alapuló történetet alkot, amelynek részleteit vizuális eszközökkel is magyarázza, bemutatja;
 - Adott téma újszerű megjelenítéséhez illő technikai lehetőségeket kiválaszt és adott vizuális feladatmegoldás érdekében megfelelően felhasznál;
 - Technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
 - Egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

• Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában

- Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése
- Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípiák, eredeti megoldások, célközönség elérése)
- A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)

FOGALMAK

Média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, animáció, montázs, sztereotípiák, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

TÉMAKOR:

Digitális képköltés, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség

JAVSOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerezés érdekében adekvátan keres;
- Megfelelő érvekkel alátámasztva, mérlegelő szemlélettel viszonyul az őt körülvevő kulturális környezet vizuális értelmezéseinek mediális csatornához, amit társaival is megvitát;
- Vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából különböző mediális produktumokat elemez, összehasonlít, és következtetéseit társaival is megvitátja;
- Adott feladatnak megfelelően alkalmazza az analóg és a digitális prezentációs technikákat, illetve az ezekhez kapcsolható álló- és mozgóképi lehetőségeket;
- Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- Valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
- Technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
- Egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is

- Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában
 - A sztárjelenség kulturális háttérének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)
- Ismerkedés a reklámok médiumaival, a reklám történetével. A megismert alapján, a tanév során készült saját animációkhoz filmplakát tervezése.

FOGALMAK

Új média, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság, reklám

TÉMAKÖR:

Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás

JAVSOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Alátható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
 - A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
 - Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
 - Új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
 - Adott szempontok alapján érti és megkülönbözteti a történelmi korok és a modern társadalmak tárgyi és épített környezetének legfontosabb jellemzőit;
 - Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
 - Képkalkotás és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően;
 - Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
 - Adott feladatmegoldás érdekében ötleteiből rendszert alkot, a célok érdekében alkalmas kifejezési eszközöket és technikákat választ, az újszerű ötletek megvalósítása érdekében szabályokat újraalkot;
 - A leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.
- #### **FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK**
- Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok

különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése)

- Az építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltóztató átalakítása rajzban
- Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal
- Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából
- A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás

FOGALMAK

Térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

TÉMAKOR:

Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya

JAVSOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- Új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- A vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szóvegesen és képi megjelenítéssel is;

- Személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja;
- Adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud;
- Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
- Vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez, és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- A leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában
 - A történeti korok és a modern társadalmak környezetalkotási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával
 - A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalkotás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is
- A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.

FOGALMAK

fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér

Ajánlott művek, alkotók

Szabó Attila: Művészettörténet vázlatokban, Művészettörténet képekben

Pázmány-Permay: Látás és ábrázolás

Hoppál Mihály - Jankovics Marcell - Nagy András - Szemadám György: Jelképtár

Lakshmi Bhaskarad: A forma művészete

Szabó László: Kortársunk a grafika

Détsy Mihály - Szentkirályi Zoltán: Az építészet rövid története 1-2.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- – a látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- – a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- – adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- – az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- – új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- – a vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szóvegesen és képi megjelenítéssel is;
- – személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja;
- – adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud;
- – tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szóvegesen és képpel dokumentálja;
- – vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez, és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- – a leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl.

köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, közter, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában

– A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemetgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával

– A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is

– A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.

FOGALMAK

fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér

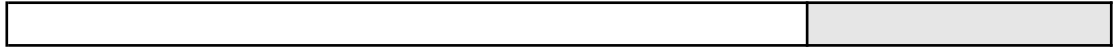
10. ÉVFOLYAM

Óraszám: 1 óra/hét

összesen: évi 36 óra

Az éves óraszám felosztása:

Témakör	Óraszám
Korszak, stílus, műfaj	8
Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	5
A vizuális közléshatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	4
Digitális képképzés, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	3
Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	8
Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	8
Összes óraszám:	36

TÉMAKÖR:**Korszak, stílus, műfaj****JAVSOLT ÓRASZÁM: 8 ÓRA****TANULÁSI EREDMÉNYEK****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
 - A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
 - Adottfeladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
 - Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
 - Alkotó feladatmegoldásai során az elraktározott, illetve a folyamatosan újraalkotott belső képeit, képzeteit szabadon párosítja a felkínált tartalmi elemek és látványok újrafogalmazásakor, amelyet indokolni is tud;
 - A vizuális megjelenések elemzése és értelmezése során a befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
 - A művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlít és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
 - Adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projektmunkát végez;
 - Érti és megkülönbözteti a klasszikus és a modern művészet kultúrtörténeti összetevőit, közlésformáinak azonosságait és különbségeit;
 - Adott feladatnak megfelelően alkalmazza az analóg és a digitális prezentációs technikákat, illetve az ezekhez kapcsolható álló- és mozgóképi lehetőségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tábló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is
- Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív és önreflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánus, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti

megjelenés megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is

- Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére

FOGALMAK • interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

TÉMAKOR:

Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet

JAVSOLT ÓRASZÁM: 5 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- Alkotó feladatmegoldásai során az elraktározott, illetve a folyamatosan újraalkotott belső képeit, képzeiteit szabadon párosítja a felkínált tartalmi elemek és látványok újrafogalmazásakor, amelyet indokolni is tud;
- A vizuális megjelenések elemzése és értelmezése során a befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
- A művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlít és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
- Adott vagy választott kortárs művészeti üzenetet személyes viszonyulás alapján, a társadalmi reflexiók kiemelésével értelmez;

FOGALMAK

Képpalkotás és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően;

- Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- Vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- Adott feladatmegoldás érdekében ötleteiből rendszert alkot, a célok érdekében alkalmas kifejezési eszközöket és technikákat választ, az újszerű ötletek megvalósítása érdekében szabályokat újraalkot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képpalkotó lehetőségeivel
- A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái)

megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában

- Játék a hétköznapi élet és a művészet közötti határok megváltoztatásával. Kontextus-kísérletek a hétköznapi tárgyak, jelenségek felhasználásával. Önálló mondanivaló megfogalmazása a dolgok megszokott értelmezési környezetének megváltoztatásával. Ismerkedés az utca „művészetével”

FOGALMAK

Koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet, kontextus

TÉMAKOR:

A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás

JAVSOLT ÓRASZÁM: 4 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
 - Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
 - A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
 - Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
 - Adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projektmunkát végez;
 - Megfelelő érvekkel alátámasztva, mérlegelő szemlélettel viszonyul az őt körülvevő kulturális környezet vizuális értelmezéseinek mediális csatornáihoz, amit társaival is megvitát;
 - Különböző mediális produktumokat vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából elemez, összehasonlít, és következtetéseit társaival is megvitátja;
 - Bemutatás, felhívás, történetmesélés érdekében térbeli és időbeli folyamatokat, történéseket, cselekményeket különböző eszközök segítségével rögzít;
 - Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
 - Valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
 - Szabadon választott témában társaival együtt ok-okozati összefüggéseken alapuló történetet alkot, amelynek részleteit vizuális eszközökkel is magyarázza, bemutatja;
 - Adott téma újszerű megjelenítéséhez illő technikai lehetőségeket kiválaszt és adott vizuális feladatmegoldás érdekében megfelelően felhasznál;
 - Technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
 - Egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

• Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában

- Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése
- Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípiák, eredeti megoldások, célközönség elérése)
- A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)

FOGALMAK

Média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, animáció, montázs, sztereotípiák, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

TÉMAKOR:

Digitális képköltés, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség

JAVSOLT ÓRASZÁM: 3 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerezés érdekében adekvátan keres;
- Megfelelő érvekkel alátámasztva, mérlegelő szemlélettel viszonyul az őt körülvevő kulturális környezet vizuális értelmezéseinek mediális csatornához, amit társaival is megvitát;
- Vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából különböző mediális produktumokat elemez, összehasonlít, és következtetéseit társaival is megvitátja;
- Adott feladatnak megfelelően alkalmazza az analóg és a digitális prezentációs technikákat, illetve az ezekhez kapcsolható álló- és mozgóképi lehetőségeket;
- Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- Valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
- Technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
- Egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is

- Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában
 - A sztárjelenség kulturális hátterének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)
- Ismerkedés a reklámok médiumaival, a reklám történetével. A megismert alapján, a tanév során készült saját animációkhoz filmplakát tervezése.

FOGALMAK

Új média, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság, reklám

TÉMAKÖR:

Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás

JAVSOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Alátható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
 - A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
 - Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
 - Új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
 - Adott szempontok alapján érti és megkülönbözteti a történelmi korok és a modern társadalmak tárgyi és épített környezetének legfontosabb jellemzőit;
 - Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
 - Képkalkotás és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően;
 - Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
 - Adott feladatmegoldás érdekében ötleteiből rendszert alkot, a célok érdekében alkalmas kifejezési eszközöket és technikákat választ, az újszerű ötletek megvalósítása érdekében szabályokat újraalkot;
 - A leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.
- ## FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- Az építésztörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok

különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése)

- Az építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltoztató átalakítása rajzban
- Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal
- Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából
- A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás

FOGALMAK

Térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

TÉMAKOR:

Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya

JAVSOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- Új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- A vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szóvegesen és képi megjelenítéssel is;

- Személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja;
- Adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud;
- Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
- Vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez, és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- A leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában
- A történeti korok és a modern társadalmak környezetalkotási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával
- A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalkotás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is
- A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.

FOGALMAK

fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér

Ajánlott művek, alkotók

Szabó Attila: Művészettörténet vázlatokban, Művészettörténet képekben

Pázmány-Permay: Látás és ábrázolás

Hoppál Mihály - Jankovics Marcell - Nagy András - Szemadám György: Jelképtár

Lakshmi Bhaskarad: A forma művészete

Szabó László: Kortársunk a grafika

Détsy Mihály - Szentkirályi Zoltán: Az építészet rövid története 1-2.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- – a látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- – a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- – adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- – az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- – új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- – a vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szóvegesen és képi megjelenítéssel is;
- – személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja;
- – adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud;
- – tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szóvegesen és képpel dokumentálja;
- – vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez, és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- – a leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl.

köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában

– A történeti korok és a modern társadalmak környezetalakítási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemetgyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szöveges bemutatásával

– A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalakítás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is

– A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.

FOGALMAK

fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér

11. évfolyam

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek önálló alkalmazása az alkotótevékenység és a vizuális jelenségek elemzése, értelmezése során.

Bonyolultabb kompozíciós alapelvek tudatos használata különböző célok érdekében. Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének szándéknak megfelelő pontos értelmezése, és egyszerű mozgóképi közlések elkészítése.

Médiatudatos gondolkodás a tömegkommunikációs eszközök és formák rendszerező feldolgozása.

A tervezett, alakított környezet forma és funkció összefüggéseinek felismerése, ennek figyelembe vételével egyszerű tervezés és makettezés.

Kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok rendszerező ismerete és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.

Az építészet alapvető elrendezési és szerkezeti alapelveinek, illetve stílust meghatározó vonásainak felismerése.

Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése összehasonlítása, műelemző módszerek alkalmazásával.

TANULÓK ÉRTÉKELÉSE

A vizuális kultúrát közvetítő órákon az értékelés alapjául az érvényben levő Nemzeti alaptanterv, illetve az adott kerettantervben, valamint a rá épülő iskolai programban megfogalmazott fejlesztési célok és feladatok szolgálnak. Az értékelés célja a tanuló előrehaladásának, illetve a tanári közvetítés módjainak (a tanítás, a kiemelt fejlesztési területek eredményességének) vizsgálata.

A fejlesztő értékelés

Az értékelés funkciói közül kiemelkedő szerepet tulajdonítunk a formáló, a motiváló, az irányt adó, a tanulót elsősorban saját teljesítményéhez viszonyító, fejlesztő értékelésnek, ugyanis ez segíthet leginkább az önismeret fejlesztésében, az ösztönzésben, a továbblépés feladatainak, útjának megmutatásában. Az értékelhető tanulói megnyilvánulásokra vonatkozó szóbeli és/vagy írásos megjegyzések is pontosabb tájékoztatást nyújtanak, rámutathatnak konkrét problémákra, egyúttal javaslatokat is tehetnek a fejlesztésre. A tanulók önértékelése pedig többcélú órai feladat is lehet.

Az osztályozás

Fontos szempont, hogy az osztályzattal történő értékelés a tantervi követelmények megvalósulását számon kérő szummatív értékelés. Éppen ezért zavart okozhat, ha az osztályzatnak ez a szerepe elbizonytalanodik, azaz hol a biztatás (formatív értékelés), hol pedig a „büntetés” eszköze. A szummatív típusú felmérő, összegző, záró minősítések, amelyek szelekciós funkciót is betöltenek, csak akkor hitelesek, ha objektívek, ha következetesek, ha meghatározott és nyilvános kritériumok alapján történnek.

Helyi és központi értékelés

Az értékelés iskolai elveinek kidolgozása az iskola pedagógiai programjának, műveltségterületi, tantárgyi szinten pedig a helyi tantervének feladata. A központi mérések országos szinten, teljes körűen, azonos követelményekre épülő feladatsorokkal vizsgálják a tanulók képességeit. Ezért meghatározó a tanulók fejlesztésében, hogy az iskola és az egyes tanár is figyelemmel kísérje az évente egy alkalommal történő központi mérések eredményeit, azaz a 10. évfolyamon az Országos Kompetenciamérés (szövegértés és matematika) az iskolára, a tanulócsoportokra, az egyes tanulókra érvényes eredményeinek tanulságait. A középiskolai oktatási-nevelési folyamat a kétszintű érettségi vizsgával zárul. A vizsgateljesítmények értékelése mindkét vizsgaszinten központi értékelési kritériumok alkalmazásával történik, a vizsgát szabályozó dokumentumoknak megfelelően.

2. TANTÁRGYI TARTALMAK

11-12. ÉVFOLYAM

Óraszám: 2 óra/hét

összesen: évi 72 óra

Az éves óraszám felosztása:

Témakör	Óraszám
Korszak, stílus, műfaj	16
Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet	10
A vizuális közléshatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás	8
Digitális képkészítés, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség	6
Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás	16
Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya	16
Összes óraszám:	72

TÉMAKÖR:**Korszak, stílus, műfaj****JAVSOLT ÓRASZÁM: 16 ÓRA****TANULÁSI EREDMÉNYEK****A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:**

- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
 - A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
 - Adottfeladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
 - Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
 - Alkotó feladatmegoldásai során az elraktározott, illetve a folyamatosan újraalkotott belső képeit, képzeteit szabadon párosítja a felkínált tartalmi elemek és látványok újrafogalmazásakor, amelyet indokolni is tud;
 - A vizuális megjelenések elemzése és értelmezése során a befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
 - A művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlít és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
 - Adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projektmunkát végez;
 - Érti és megkülönbözteti a klasszikus és a modern művészet kultúrtörténeti összetevőit, közlésformáinak azonosságait és különbségeit;
 - Adott feladatnak megfelelően alkalmazza az analóg és a digitális prezentációs technikákat, illetve az ezekhez kapcsolható álló- és mozgóképi lehetőségeket.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Adott vagy választott – vizuális művészet által is feldolgozott – problémák, jelenségek (pl. személyes, környezeti, tudományos, társadalmi, művészeti) önálló feldolgozása és tudatos, vizuális jellegű bemutatása (pl. prezentáció, hagyományos tábló, táblaképpel kísért kiselőadás) a szakszerű kutatás lépéseinek érvényesítésével (pl. cél megfogalmazása, információgyűjtés, beleértve a felhasznált forrás megjelenítését, elemzés, szelektálás, lényegkiemelés). A probléma/téma megfelelő, hatásos bemutatása érdekében az optimális műfaj, stílus, kifejezési eszköz megválasztása, tervezett felhasználása, csoportmunkában is
- Meglévő művészettörténeti tudás felhasználásával és célirányos megfigyelések, elemzések alapján reflektív és önreflektív alkotások létrehozása (pl. grafika, fotó, film, festmény, fotósorozat, kollázs), adott történelmi korok, korszakok jellemző problémáinak, jelenségeinek (pl. szabadság, érték, szakralitás, humánus, szülő-gyermek viszony, bűn, identitás, szépség) változását tükröző vizuális művészeti

megjelenés megértése és mások számára is érthető bemutatása érdekében, mindezt csoportmunkában is

- Egy választott művészettörténeti korszakra, stílusirányzatra (pl. gótika, reneszánsz, barokk, realizmus, századforduló izmusai, op-art, pop-art, land-art, hiperrealizmus) jellemző probléma (pl. valósághoz, transzcendenshez, társadalmi vagy tudományos változásokhoz való viszony) kapcsán önálló információgyűjtés, a probléma, téma önálló értelmezése a vizualitás lehetőségeit is felhasználva (pl. fotósorozattal, poszterrel, prezentációval), reflektálva napjaink kifejezési nyelvére

FOGALMAK • interaktív mű, parafrázis, művészi hatás

TÉMAKOR:

Kortárs művészeti jelenségek – Művészi koncepció, személyes és társadalmi üzenet

JAVSOLT ÓRASZÁM: 10 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- Alkotó feladatmegoldásai során az elraktározott, illetve a folyamatosan újraalkotott belső képeit, képzeiteit szabadon párosítja a felkínált tartalmi elemek és látványok újrafogalmazásakor, amelyet indokolni is tud;
- A vizuális megjelenések elemzése és értelmezése során a befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szövegesen és képi megjelenítéssel is;
- A művészi hatás megértése és magyarázata érdekében összehasonlít és következtetéseket fogalmaz meg a különböző művészeti ágak kifejezési formáival kapcsolatban;
- Adott vagy választott kortárs művészeti üzenetet személyes viszonyulás alapján, a társadalmi reflexiók kiemelésével értelmez;

FOGALMAK

Képzalkotás és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően;

- Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- Vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- Adott feladatmegoldás érdekében ötleteiből rendszert alkot, a célok érdekében alkalmas kifejezési eszközöket és technikákat választ, az újszerű ötletek megvalósítása érdekében szabályokat újraalkot.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A személyes érdeklődésben jelenlevő, társadalom- vagy természettudományos ismeretek által megalapozott absztrakt fogalmak megjelenítése jelen korunk képzalkotó lehetőségeivel
- A XX. századi magyar szobrászat jelentősebb alkotásainak (Szervátius Tibor, Schaar Erzsébet, Borsos Miklós, Vilt Tibor, Melocco Miklós és Kovács Margit munkái)

megismerése anyaghasználat és kifejezés tekintetében. Összefüggések keresése a művészi kifejezés és anyaghasználat kapcsolatában

- Játék a hétköznapi élet és a művészet közötti határok megváltoztatásával. Kontextus-kísérletek a hétköznapi tárgyak, jelenségek felhasználásával. Önálló mondanivaló megfogalmazása a dolgok megszokott értelmezési környezetének megváltoztatásával. Ismerkedés az utca „művészetével”

FOGALMAK

Koncepció, önreflexió/társadalmi reflexió, posztmodern jelenségek, kísérleti művészet, kontextus

TÉMAKOR:

A vizuális közlés hatásmechanizmusa – Vizuális információfeldolgozás

JAVSOLT ÓRASZÁM: 8 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
 - Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
 - A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
 - Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
 - Adott és választott vizuális művészeti témában önállóan gyűjtött képi és szöveges információk felhasználásával részletesebb helyzetfeltáró, elemző, összehasonlító, projekt munkát végez;
 - Megfelelő érvekkel alátámasztva, mérlegelő szemlélettel viszonyul az őt körülvevő kulturális környezet vizuális értelmezéseinek mediális csatornáihoz, amit társaival is megvitát;
 - Különböző mediális produktumokat vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából elemez, összehasonlít, és következtetéseit társaival is megvitátja;
 - Bemutatás, felhívás, történetmesélés érdekében térbeli és időbeli folyamatokat, történéseket, cselekményeket különböző eszközök segítségével rögzít;
 - Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
 - Valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
 - Szabadon választott témában társaival együtt ok-okozati összefüggéseken alapuló történetet alkot, amelynek részleteit vizuális eszközökkel is magyarázza, bemutatja;
 - Adott téma újszerű megjelenítéséhez illő technikai lehetőségeket kiválaszt és adott vizuális feladatmegoldás érdekében megfelelően felhasznál;
 - Technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
 - Egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

• Példák alapján a filmnyelv eszközeinek (pl. képkivágás, kameraállás, kameramozgás, fény, hang, vágás/filmidő) elemző vizsgálata során önálló következtetések megfogalmazása és a tapasztalatok felhasználása adott cél (pl. elbeszélés, figyelemfelhívás, tájékoztatás, ismeretterjesztés), illetve adott cél továbbgondolása (pl. rövidfilmek készítése az eltérő szereplők szemszögéből, antireklám/antikampányfilm, álhírműsor, fiktív ismeretterjesztő filmkészítés), mozgóképi megjelenések létrehozása érdekében csoportmunkában

- Egyszerű animációs technikák (pl. tárgymozgatás, papírkivágás, homokba rajzolás) felhasználásával változatos célokat következetesen szolgáló mozgókép (pl. reklámfilm, zenei klip, adott vers inspirálta filmetűd) elkészítése csoportmunkában, és a produktum közös értelmezése, értékelése
- Példák alapján a mozgókép hatásmechanizmusának elemző vizsgálata különféle szempontok alapján (pl. hangulatkeltés, montázs, sztereotípa, eredeti megoldások, célközönség elérése)
- A tapasztalati valóság és a médiában megjelenő reprezentált valóság összehasonlító vizsgálata és önálló bemutatása különböző mediális megjelenések esetében (pl. hírműsor/hírportál, tévéreklám, valóságshow, dokumentumfilm)

FOGALMAK

Média, médium, technikai kép, filmnyelvi eszközök, animáció, montázs, sztereotípa, célközönség/célcsoport, reprezentált valóság/virtuális valóság

TÉMAKOR:

Digitális képköltés, közösségi média – Digitális tartalom-előállítás, személyesség

JAVSOLT ÓRASZÁM: 6 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Alkotó és befogadó tevékenységei során érti és komplex módon használja a vizuális nyelv eszközeit;
- Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- Megfelelő érvekkel alátámasztva, mérlegelő szemlélettel viszonyul az őt körülvevő kulturális környezet vizuális értelmezéseinek mediális csatornához, amit társaival is megvitát;
- Vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából különböző mediális produktumokat elemez, összehasonlít, és következtetéseit társaival is megvitátja;
- Adott feladatnak megfelelően alkalmazza az analóg és a digitális prezentációs technikákat, illetve az ezekhez kapcsolható álló- és mozgóképi lehetőségeket;
- Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- Valós célokat szolgáló, saját kommunikációs helyzetnek megfelelő, képes és szöveges üzenetet felhasználó vizuális közlést hoz létre társaival együttműködésben is;
- Technikai képnél és számítógépes környezetben felismeri a manipuláció lehetőségét, és érti a befolyásolás vizuális eszközeinek jelentőségét;
- Egyéni munkáját hajlandó a közösségi alkotás érdekei alá rendelni, a hatékonyság érdekében az együttműködésre törekszik.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Többféle célt (pl. oktatás, szórakozás, információszolgáltatás, közösségépítés) szolgáló, választott online tartalom, megjelenés elemző vizsgálata a vizuális jellemzők leírása és elemzése céljából, egyénileg és csoportmunkában is

- Választott, személyes tartalmakat bemutató online megjelenések (pl. blog, vlog, személyes profil közösségi médiában) elemzése vizualitás és tartalomszervezés (pl. kép és szöveg aránya, menürendszer/címek és tartalmak megfelelése, színek kommunikációs funkciója, interaktivitás, hipertextualitás) szempontjából, és a tapasztalatok bemutatása és megvitatása egyénileg vagy csoportmunkában
 - A sztárjelenség kulturális háttérének elemző vizsgálata példák alapján, a tapasztalatok felhasználása játékos feladatokban (pl. fiktív szuperhős bemutatása különböző vizuális eszközökkel, szelfikészítés különböző kifejezési szándék érdekében, youtuber-témák gyűjtése különböző szempontok szerint, vlog készítése szokatlan/abszurd témában), a személyes célok következetes alkalmazása érdekében (pl. profilkészítés, kreatív „instasztori” készítése)
- Ismerkedés a reklámok médiumaival, a reklám történetével. A megismert alapján, a tanév során készült saját animációkhoz filmplakát tervezése.

FOGALMAK

Új média, virtuális világ, közösségi média, társadalmi nyilvánosság, reklám

TÉMAKÖR:

Design, divat, identitás – Tervezett környezet, azonosulás

JAVSOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- Alátható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- Új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- Adott szempontok alapján érti és megkülönbözteti a történelmi korok és a modern társadalmak tárgyi és épített környezetének legfontosabb jellemzőit;
- Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szövegesen és képpel dokumentálja;
- Képkalkotás és tárgyformálás során autonóm módon felhasználja személyes tapasztalatait a hiteles kifejezési szándék érdekében a választott médiumnak megfelelően;
- Saját munkáit bátran újraértelmezi és felhasználja további alkotótevékenység során;
- Adott feladatmegoldás érdekében ötleteiből rendszert alkot, a célok érdekében alkalmas kifejezési eszközöket és technikákat választ, az újszerű ötletek megvalósítása érdekében szabályokat újraalkot;
- A leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az építészettörténet különböző korszakaiból (pl. ókor, romanika, gótika, reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika, szecesszió, modern, posztmodern, kortárs) választott példák összehasonlító vizsgálata, csoportosítása különböző szempontok szerint (pl. funkció, szerkezet, építőanyag, térlefedés, tömeg, homlokzattagolás), a tapasztalatok

különböző játékos vizuális megjelenítésével (pl. gyors szabadkézi rajz, alaprajz rekonstruálása, makett készítése)

- Az építészet célkitűzéseinek és formanyelvének (Le Corbusier, Hundertwasser, Gaudi) megfigyelése után valós vagy fiktív gyárépület rajzának kreatív, funkcióváltóztató átalakítása rajzban
- Kós Károly, Makovecz Imre és Csete György munkásságának megismerése után közösségi tér és környezetének megtervezése. A tervek alapján makett készítése szabadon választott anyag- és eszközhasználattal
- Személyes példák alapján az aktuális divatot és annak rövid távú változásait befolyásoló tényezők (pl. tárgyi környezet, fogyasztói szokások, társadalmi-gazdasági-kulturális háttér) elemző vizsgálata kreatív feladatokban (pl. stíluslap készítése, karakterteremtés adott szempontoknak megfelelően, fiktív brand tervezése adott cél érdekében) a saját identitás erősítése céljából
- A XIX-XX. századi magyar tárgykultúra egy-egy jellemző termékének, gyártójának (pl. Zsolnay épületkerámia, Hollóházi és Herendi porcelán, Csepel biciklik és motorkerékpárok, Ikarusz busz, Kandó mozdony, Ganz gépgyártás, Tisza cipő) megismerése és társakkal való megismertetése prezentáció formájában. Az adott termék formatervezésében tetten érhető társadalmi vonatkozások, a forma és funkció viszonya, a termékek ikonikus jellegének, az e mögött álló okok, a kultúrkörben betöltött szerep bemutatása. A fentiekből választott témakör tárgyának értelmezése és alkotómunkában történő újrafogalmazása. A tervezett és létrehozott alkotásban saját korunk elvárásaira való reagálás

FOGALMAK

Térszervezés, design, divat, identitás, brand, designgondolkodás

TÉMAKOR:

Környezet és fenntarthatóság – Természeti és tervezett környezet egyensúlya

JAVSOLT ÓRASZÁM: 16 óra

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- A látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- A vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- Adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- Az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- Új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- A vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szóvegesen és képi megjelenítéssel is;

- Személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja;
- Adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud;
- Tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szóvegesen és képpel dokumentálja;
- Vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez, és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- A leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Lokális vagy globális környezeti problémára (pl. természet, levegő, víz, fény, közlekedés, fogyasztói szemlélet, nagyvárosi lét, civilizációs fenyegetettség) reflektáló alkotás, produktum (pl. köztéri alkotás, akció, interaktív tér, esemény, szerkezet, közösségi médium kampány, installáció) tervének, makettjének létrehozása. A tervek megfelelő elkészítése érdekében a választott probléma (pl. vízpocsékolás, ballagók lufieregetése, szemetes járda, buszmegálló-rongálás), helyszín (pl. település, köztér, parkoló, víztorony, iskola) és az ideális megjelenítés eszközeinek (pl. eseményművészet, reklám, látvány, hang, filmnyelvi eszközök) tanulmányozása, felmérése egyénileg és csoportmunkában
- A történeti korok és a modern társadalmak környezetalkotási jellemzőinek mérlegelő felhasználásával, esztétikai és funkcionális szempontok érvényesítésével saját, közvetlen környezetben megoldásra váró környezeti problémák (pl. kocogók, futók számára megfelelő hely, szemétyűjtés, -tárolás, csomagolóanyagok mennyiségének csökkentése) megoldásához tervek, koncepciók elkészítése, csoportmunkában is, a koncepció jól értelmezhető vizuális és szóveges bemutatásával
- A fenntarthatóság és környezettudatosság irányelveinek megfelelő ideális élettér (pl. lakás, kert, park, falu, város, iskola, úthálózat) természeti és épített, tárgyi környezetének harmóniájára, egyensúlyára fókuszáló tervezés (pl. környezetbe olvadó építészet, land art), a kortárs környezetalkotás jellemzőinek, a designgondolkodás problémamegoldásra ösztönző lehetőségeinek inspiratív felhasználásával, csoportmunkában is
- A műemlékvédelem korszerű irányelveinek megismerése. A lakóhelyen vagy annak környékén található, felújításra váró épületről prezentáció tartása az épületet konzerváló vagy funkcióváltó átépítéssel kapcsolatban.

FOGALMAK

fenntartható fejlődés, személyes/közösségi tér, ökológiai lábnyom, ergonómia, minimál tér

Ajánlott művek, alkotók

Szabó Attila: Művészettörténet vázlatokban, Művészettörténet képekben

Pázmány-Permay: Látás és ábrázolás

Hoppál Mihály - Jankovics Marcell - Nagy András - Szemadám György: Jelképtár

Lakshmi Bhaskarad: A forma művészete

Szabó László: Kortársunk a grafika

Détsy Mihály - Szentkirályi Zoltán: Az építészet rövid története 1-2.

TANULÁSI EREDMÉNYEK

A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:

- – a látható világ vizuális összefüggéseinek megfigyeléseit ok-okozati viszonyoknak megfelelően rendszerezi;
- – a vizuális megjelenések mintáinak önálló megfigyelése és felismerése által konstrukciókat alkot, e megfigyelések szempontjainak összekapcsolásával definiál és következtet, mindezt társaival együttműködve alkotótevékenységébe is beilleszti;
- – adott feladatmegoldás érdekében meglévő vizuális ismeretei között megfelelően szelektál, a további szakszerű információszerzés érdekében adekvátan keres;
- – az alkotótevékenység során szerzett tapasztalatait önálló feladatmegoldás során beépíti, és az eredményes feladatmegoldás érdekében szükség szerint továbbfejleszti;
- – új ötleteket is felhasznál képek, tárgyak, terek megjelenítésének, átalakításának, rekonstruálásának megvalósításánál síkbeli, térbeli és időbeli produktumok létrehozása esetében;
- – a vizuális alkotás során befogadó és az alkotó szerepkört egyaránt megismerve reflexióit szemléletesen és szakszerűen fogalmazza meg szóvegesen és képi megjelenítéssel is;
- – személyes élményei alapján elemzi a tárgy- és környezetkultúra, valamint a fogyasztói szokások mindennapi életre gyakorolt hatásait és veszélyeit, és ezeket társaival megvitatja;
- – adott vagy választott célnak megfelelően, környezetátalakítás érdekében, társaival együttműködésben, környezetfelméréssel alátámasztva tervet készít, amelyet indokolni is tud;
- – tervezési folyamat során a gondolkodás szemléltetése érdekében gondolatait mások számára is érthetően, szóvegesen és képpel dokumentálja;
- – vizuális megjelenéseket, alkotásokat újraértelmez, áttervez, és módosított kifejezési szándék vagy funkció érdekében újraalkot;
- – a leghatékonyabb megoldás megtalálása érdekében felméri a megoldási lehetőségeket és azok feltételeit, amelyek komplex mérlegelésével hoz döntést az adott feladatokban.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén

- – Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló kiválasztása.
- – A vizuális közlés, kifejezés eszközeinek önálló, célnak megfelelő használata az alkotó- és befogadótevékenység során.
- – Bonyolultabb kompozíciós alapelvek tudatos használata különböző célok érdekében.
- – Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének szándéknak megfelelő pontos értelmezése, egyszerű mozgóképi közlések elkészítése.
- – A médiatudatos gondolkodás magasabb szintjének elérése tömegkommunikációs eszközök és formák összetettebb, rendszerező ismerete alapján.
- – Tanult technikák célnak megfelelő, tudatos és önálló alkalmazása az alkotótevékenységekben.
- – A tervezett, alakított környezet komplex értelmezése, reflektálva a társadalmi, környezeti problémákra is.
- – Társművészeti kapcsolatok árnyalt értelmezése.
- – Legfontosabb kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok rendszerező ismerete és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- – Az építészet legfontosabb elrendezési és szerkezeti alapelveinek, illetve stílust meghatározó vonásainak rendszerező ismerete.
- – Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások elemzése, összehasonlítása során a műelemző módszerek összetett, komplex alkalmazása az ítéletalkotás érdekében.
- – Adott vizuális problémákkal kapcsolatban önálló kérdések megfogalmazása.
- – A kreatív problémamegoldás lépéseinek alkalmazása.
- – Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

VIZUÁLIS KULTÚRA

RÉSZLETES ÉRETTSÉGI VIZSGAKÖVETELMÉNY

Az alkalmazás kezdő dátuma: 2022. január 1.

A részletes vizsgakövetelmények az érettségi vizsgán számon kérhető tananyag tartalmi vonatkozásait, továbbá az adott ismeretek elsajátításának szintjét határozzák meg közép- és emelt szinten.

A vizuális kultúra középszintű érettségi vizsgakövetelményeinek teljesítése azt tanúsítja, hogy a vizsgázó az általános műveltséghez szükséges vizuális ismeretek birtokában van, megfelelő jártasságokkal, készségekkel, képességekkel rendelkezik mind a vizuális alkotás, mind a befogadás területén, ami alkalmassá teszi a mindennapi életben szükséges ismeretek felhasználására és azok képesség szintű alkalmazására.

A vizuális kultúra emelt szintű érettségi vizsgakövetelményei – a tárgy iránt nagyobb érdeklődést feltételezve – a vizsgázónak középszintet meghaladó, komplexebb szakirányú ismereteit, jártasságait, készségeit, képességeit írja le a vizuális alkotás és befogadás területén. Az emelt szintű tudás az ismeretek mélysége – azaz összefüggések értelmezése, önálló alkalmazás, problémamegoldás – az alkotó képességek és alkotó gondolkodás magas szintű felhasználásának tekintetében arányosan növekszik a középszinthez képest.

A részletes vizsgakövetelmények támaszkodnak a kerettantervi követelményekre, ennek megfelelően az érettségi vizsgakövetelmények nem haladhatják meg a vizuális kultúra tantárgy 10 évfolyamra szóló kerettantervi követelményeit. A vizsgakövetelmények és a kerettantervi követelmények szerkezete különbözik, mert míg az előbbi, az adott tanulási szakasz lezárására, a vizsga módjához alkalmazkodva összegző jelleggel fogalmazza meg az adott tantárgy elvárt követelményeit, addig az utóbbi dokumentum a tanulás szervezést, a fejlesztési folyamat tervezését segíti.

A vizuális kultúra tantárgy Nat szerinti szabályozása nem tesz különbséget az alkotó és befogadó jellegű tevékenységek között, a tantárgy alapelveinek, az „alkotva befogadás” elvének érvényre juttatása érdekében. Az érettségi vizsga részletes követelményrendszere mindkét vizsgaszinten két fő részre tagolódik: az alkotás és a befogadás tevékenységben megnyilvánuló követelmények leírására, ezzel segítve a működő gyakorlat továbbélését, és pontos paramétereket fogalmaz meg az elvárások és az értékelés tekintetében.

Az érettségi vizsga mindkét szintjén szerepet kap a vizuális jelenségek szóbeli megfogalmazása, amely korszerű szemlélet alapján az adott vizuális probléma bemutatásához adekvát szókincs ismeretére támaszkodik, de a szakkifejezések fogalmi definiálását nem követeli meg.

A) KOMPETENCIÁK

- – A vizuális jelenségek megfigyelése, széles körű elemző vizsgálata, esztétikai és kommunikációs szempontok szerinti megítélése.
- – A vizuális nyelv elemeinek ismerete és megfelelő használata az alkotó tevékenység során, valamint ezen ismeretek segítségével vizuális alkotások elemzése.
- – A különböző köznapi és művészi vizuális közlésformák gyakorlati alkalmazása, továbbá sajátos és közös vonásainak bemutatása, sokrétű értelmezése, mérlegelő szemléletű megítélése.
- – A köznapi vizuális kommunikáció során értelmezhető vizuális közlések létrehozása a közlés céljának megfelelő formában és alkalmas technikával, hagyományos, mozgóképi és/vagy digitális eszközhasználatával.
- – Vizuális információk tudatos befogadása pontos vizuális megfigyelés és megfelelő értelmezés alapján.
- – Tárgyak, vizuálisan érzékelhető jelenségek ábrázolása, valamint elképzelt dolgok, más tantárgy tananyagtartalmaként megismert, természet- vagy társadalomtudományban jelen lévő, vagy más művészeti ág tevékenységrendszerében használt fogalmak kifejezése különböző vizuális eszközökkel.
- – Személyes érzések kifejezése változatosan használt vizuális eszközökkel.
- – Tárgyak, a köznapi vizuális környezet elemző vizsgálata, különböző szempontok szerinti megítélése és a tapasztalatok felhasználása tervezésben, alkotásban.
- – A környezettudatos gondolkodás elveinek megjelenítése a környezetkultúra témakör jellemző alkotó-tervező tevékenységeiben.
- – A képzetekben gazdag képi látásmód alkalmazása és ennek árnyalt vizuális kifejezése.

- – Időben és térben eltérő kultúrák és művészeti korszakok művészi értékeire vonatkozó ismereteinek bemutatása, értelmezése, elemzése és felhasználása saját célú alkotás létrehozásában.
- – Vizuális megjelenések kultúraközvetítő szerepének megértése és bemutatása az egyetemes, európai és magyar művészet példáival, és a tanulságok felhasználása alkotásban.
- – A magyar vizuális kultúra jelentősebb alkotásainak, alkotóinak ismerete és az ismeretek felhasználása alkotó munkában.
- – A magyar népművészet, díszítőművészet, tárgykultúra, építészet jellemző példáinak ismerete és felhasználása változatos célú alkotómunkában.
- – Az adott feladatnak megfelelő képzőtechnikák ismerete és használata alkotó munkában.
- – A vizuális megjelenések leírása, elemzése és értelmezése során a reflexiók szemléletes és szakszerű megfogalmazása, szöveges és képi megjelenítéssel is.
- – A vizuális kultúra tantárgy gyakorlati feladataiban megismert fogalmak, szakkifejezések helyes használata.
- – Vizuálisan feldolgozható problémahelyzetek önálló felismerése, kreatív megoldása, alkotói folyamat önreflektív bemutatásával, analóg és/vagy digitális prezentációs technikák használatával.
- – Különböző mediális produktum elemzése, összehasonlítása a vizuális jelrendszer, kommunikációs szándék és hatáskeltés szempontjából, és a tanulságok felhasználása saját célú digitális képzőmunkában.
- – Technikai képnél és digitális környezetben a manipuláció és a befolyásolás vizuális eszközeinek felismerése, értelmezése, bemutatása.

C) VIZSGALEÍRÁS

A vizsga részei

Középszint			Emelt szint		
Gyakorlati vizsga I.			Gyakorlati vizsga II.	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
120 perc	projektmunka	portfólió	30 perc	240 perc	20 perc
120 pont			30 pont	120 pont	30 pont

A vizsgán használható segédeszközök

	Középszint		Emelt szint	
	Gyakorlati vizsga I.	Gyakorlati vizsga II.	Gyakorlati vizsga	Szóbeli vizsga
A vizsgázó biztosítja	a helyszíni alkotómunka elkészítéséhez szükséges eszközök	NINCS	az alapvető anyagok és eszközök	NINCS
A vizsgaszervező intézmény biztosítja	NINCS	vizsgaanyag bemutatására alkalmas helyszíni, számítógép, szükség szerint kivetítő	NINCS	NINCS

Közzé kell tenni

	Középszint		Emelt szint	
	Gyakorlati vizsga I.	Gyakorlati vizsga II.	Gyakorlati vizsga	Szöbéli vizsga
Anyag	Az adott év két vizsgaidőszakára vonatkozó projektfeladatok és javítási-értékelési útmutatóik A helyszíni alkotómunka elkészítéséhez szükséges eszközök.	NINCS	szükséges anyagok és eszközök listája	témakörök, tételsor
Határidő	előző naptári év december 1-ig	NINCS	május-júniusi vizsgaidőszak kezdete előtt legalább hatvan nappal	május-júniusi vizsgaidőszak kezdete előtt legalább hatvan nappal
Felelős	A vizsgaanyagok elkészítéséért felelős intézmény			

KÖZÉPSZINTŰ VIZSGA
A vizsga részei

Gyakorlati vizsga I.			Gyakorlati vizsga II.	
120 perc	projekt munka*	portfólió**	15 perc	15 perc
Helyszíni alkotómunka			A portfólió bemutatása	A projekt munka bemutatása.
20 pont	40 pont	60 pont	15 pont	15 pont
120 pont			30 pont	

* Projekt munka: A vizsgázó, egy központilag megadott témájú vizuális projekt munkát készít el és a vizsgán bemutatja.

** Portfólió: A vizsgázó a korábbi munkáiból, megadott szempontok szerint összeválogat egy gyűjteményt, és azt a megfelelő módon, bemutatásra alkalmas formában kiállítja.

Középszint

Gyakorlati vizsgarész I.

Általános szabályok

A gyakorlati vizsgarész I. három összetevőből áll:

1. a vizsgán készített, a projekttémához kapcsolódó helyszíni alkotómunka,
2. projekt munka elkészítése,
3. a portfólió összeállítása.

A vizsgaanyag kezelése az írásbeli vizsgaanyagokra vonatkozó előírások szerint történik.

A gyakorlati vizsga összetevőinek jellemzői:

A vizuális projekt feladat egy bőséges asszociációs bázissal bíró téma önálló vizuális feldolgozása szabadon választott eszközökkel. A projekt feladat megfogalmazása, egyrészt támaszkodik az iskolai tanulmányok során az „alkotva befogadás” tantervi alapelvével összhangban megszerzett művészettörténeti ismeretanyagra, feltételezi a problémamegoldó folyamatok ismeretét és használatukban való gyakorlottságot, másrészt többféle, tényleges alkotótevékenység eredménye jelenik meg benne.

A projekt feladatok a részletes érettségi vizsgakövetelmény témaköreire reflektálnak.

A projekt feladat leírásának tartalmaznia kell:

1. egy téma több művészettörténeti korszakban, eltérő társadalmi viszonyok között született megvalósulásainak összehasonlítását, értelmezését, bemutatását elváró feladatot,
2. vizuális kommunikációs vagy média és mozgóképi feladatok adekvát kapcsolódását,
3. tárgytervezést, tárgyalgotást, környezetkultúra jellegű feladatot, amely építészettörténeti ismeretanyag birtokában oldható meg.

A vizsga helyszínén elkészítendő alkotás egyrészt témájában illeszkedik a projektfeladat témájához, másrészt a vizsgázó által választott szabadkézi képalkotó eljárás használata alkalmas arra, hogy a portfólióban szerepeltetett alkotások képi minőségével való összehasonlításban bizonyítsa azok sajátkezüségét. A helyszínen készített alkotómunka feladatmegfogalmazása nem nyilvános. A vizsgázó a gyakorlati vizsga megkezdésekor kapja meg a választott projekttémához illeszkedő feladatot, amelyet szabadon választott szabadkézi (nem digitális) technikával old meg a vizsga 120 perces időkerete alatt.

A portfólió a vizsgázó, korábbi munkáiból, megadott szempontok szerint összeválogatott gyűjtemény, amelyet bemutatásra alkalmas formában kiállít.

A vizsga során a vizsgaszervező intézménynek lehetőséget kell biztosítania a vizsgabizottság számára a vizsgaanyag rendezett körülmények között történő megtekintésére (pl. egy kiállítás formájában), digitális formában leadott produktum, (pl. film, animáció) esetében gondoskodni kell a megtekinthetőségről.

A projektmunka elkészítésének szabályai

A munka szabadon választott eszközökkel történik, melyekről a vizsgázó önmaga gondoskodik.

A projektfeladat meghatározó vonása, hogy a téma feldolgozása önálló munkafolyamat eredménye.

A választhatóság érdekében minden évben legalább két, központilag megadott projekttémát kell közzétenni, amelyek közül a vizsgázó egyet választ. A munka mérete nem meghatározott.

A produktum eléréséig vezető gondolatmenetet és a munkafolyamatot a vizsgázónak prezentáció formájában dokumentálnia is kell.

Az elkészült projektmunkát és a készítés folyamatát bemutató prezentációt legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig be kell adni a vizsgaszervező intézmény igazgatójának, a készítő nevének és a választott témának a feltüntetésével.

A portfólió összeállításának feltételei

A portfólióba a vizsgázó által készített és kiválogatott munkák kerülhetnek be.

A vizsgázót a portfólió összeállításában konzulens segíti. Az a vizsgázó, aki érettségi bizonyítvánnyal rendelkezik, vagy nincs tanulói jogviszonyban, saját maga gondoskodik konzulensről, a tanulói jogviszonyban lévő és érettségi bizonyítvánnyal nem rendelkező vizsgázó konzulense automatikusan a szaktanára.

A portfóliónak 8 darab munkát kell tartalmaznia.

A munkák mérete nem korlátozott. 1mx1m-nél nagyobb, vagy nem elmozdítható alkotások (pl. kőszobor, freskó, szabadtéri installáció) esetében a róla készült fotót A/4 méretben kell bemutatni.

A portfólió tartalmazza az alábbiakat:

1. két olyan munkát, amelyet sikeresnek tart a vizsgázó;
2. egy olyan munkát, amelyet kevésbé tart sikeresnek a vizsgázó;
3. egy olyan munkát, amelyet a legkedveltebb technikájával készített a vizsgázó;
4. egy olyan munkát, amely egy tárgy tervezését dokumentálja (több rajz is lehet egy lapon);
5. egy olyan munkát, amely látvány alapján készült tanulmányrajz, festmény vagy plasztika (fotója);
6. egy olyan munkát, amely képet és szöveget együttesen alkalmazó kompozíció;
7. egy olyan munkát, amely a vizsgázó által szabadon választott téma tetszőleges feldolgozása.

A munkák hátoldalán szerepeljen a vizsgázó neve és a készítés dátuma, valamint a fenti listának megfelelő azonosító szám és a konzulens aláírása! (Pl. a 3. sorszámmal ellátott munkáról a vizsgáztatók tudni fogják, hogy a vizsgázó legkedveltebb technikájával készült munkájáról van szó.)

Az összeállított portfóliót legkésőbb az írásbeli vizsgaidőszak kezdetéig be kell adni a vizsgaszervező intézmény igazgatójának.

EMELT SZINTŰ VIZSGA

Gyakorlati vizsga

Általános szabályok

A gyakorlati vizsgarészben a vizsgázóknak egy központi feladatsort kell megoldaniuk. A vizsgázó a rendelkezésére álló időt tetszése szerint oszthatja meg az egyes feladatok között és megoldásuk sorrendjét is meghatározhatja.

A gyakorlati vizsga során az alapvető anyagokról és eszközökről a vizsgázó gondoskodik. Minden év december 1-éig közzé kell tenni a következő naptári év két vizsgaidőszakában szükséges anyagok és eszközök listáját.

A gyakorlati feladatsor jellemzői

A gyakorlati feladatsort összesen 6 összetett, több részfeladatból álló feladat alkotja. Ebből 3 feladat gyakorlati jellegű, az alkotói, míg további 3 feladat a befogadói ismeretek, készségek és képességek mérését szolgálja. Az összesen 6 feladatból 4 feladatot kell a vizsgázónak kiválasztania és megoldania. Így az egyéni választástól függően jön létre a különböző készségeket, képességeket mérő gyakorlati feladatsor. A vizsgázónak a választását a feladatlapon meghatározott módon jelölnie kell.

Művészettörténet-műelemző feladatok

A befogadói típusú művészettörténet-műelemző feladatok összetett, gyakran képmelléklettel illusztrált részfeladatok összessége. Az emelt szintű feladatsorban csak a feladatok kisebb részénél szerepelnek a megoldást segítő képek, reprodukciók, így fontosabb szerepet kap az elsajátított ismeretek pontos felidézése és a vizuális emlékezet, továbbá a képzelet és az

ítéletalkotás. Az emelt szintű írásbeli feladatok mindegyike tartalmaz elemző vagy összehasonlító jellegű esszé feladatrészt.

A három művészettörténet-műelemző feladat a követelményekben adott különböző témákat fed le (pl. különböző művészettörténeti korokat reprezentál).

Az emelt szintű befogadói ismereteket, készségeket és képességeket mérő feladattípusok többségében feleletalkotó feladatok szerepelnek.

Az esszé-feladat megoldásánál alapvető követelmény a szakszókészlet pontos, adekvát, választékos használata. Az elemzések gyakran nem csak kronologikus szempontból történő leíró jellegű megközelítést igényelnek (pl. Röviden mutassa be, jellemezze a reneszánsz festészetet!), hanem az elsajátított ismeretek összetett alkalmazását is (pl. Hasonlítsa össze a reneszánsz és a XX. század festészetében a térszemlélet legdominánsabb elemeit!).

A feladatok tartalmi arányait több szempontrendszer határozza meg.

1. Rajzi feladatok

Az emelt szintű alkotói ismereteket, készségeket és képességeket mérő rajzi feladatok szintén több részből álló, összetett feladatok, melyek egy- egy téma köré csoportosulnak. Egy-egy feladatban minden esetben különböző jellegű rajzi tevékenységek (pl. szabadkézi rajz látvány után, tervezés, színvázlatkészítés) is előfordulnak.

A gyakorlati jellegű rajzi feladatok közül legalább egy feladat a tárgy- és környezetkultúrához vagy a vizuális kommunikációhoz kapcsolódó tervezés.

A rajzi feladatok típusai például:

- látvány megfigyelése alapján vázlat vagy szabadkézi rajz készítése;
- látvány vagy elképzelés alapján tárgyak testességének, plasztikus formáinak visszaadása; anyagi minőségek megjelenítése különböző eszközökkel;
- egyszerű tárgyak szerkezetét, felépítését, működését értelmező szabadkézi rajz készítése; tárgyak, organizmusok szerkezetét értelmező szabadkézi rajz elkészítése;
- színskombinációs feladat megoldása;
- adott színek pontos kikeverése;
- színvázlat készítése;
- tónusredukció készítése;
- egyszerű geometrikus testek ábrázolása különböző ábrázolási rendszerekben;
- térrekonstrukciós feladat megoldása vetületi rajz alapján;
- geometrikus test kiterítése síkba;
 - o – téri helyzetek megjelenítése csak vonallal;
 - o – téri helyzetek megjelenítése az adott célnak legmegfelelőbb formában;
 - o – mozgást, folyamatot bemutató szabadkézi rajz készítése;
 - o – történet illusztratív megjelenítése vizuális eszközökkel;
 - o – érzelmek, lelkiállapotok megjelenítése vizuális eszközökkel;
 - o – nem vizuális jellegű információk képi megjelenítése, képi jellé alakítása;
 - o – adott felület díszítésének megtervezése;
 - o – adott látványelemekből díszítés tervezése;
 - o – tárgytervezés, tervvázlat készítése;
 - o – egyszerű csomagolásterv készítése;
 - o – tárgy átalakítása adott cél érdekében;
 - o – kép és szöveg együttes használata adott cél érdekében;
 - o – felirat készítése adott feladat betöltésére.

Szöbeli vizsga

Általános szabályok

Az emelt szintű szóbeli vizsga központi tételsor alapján zajlik. A tételek különböző témakörökre épülnek. A tétel kifejtéséhez szükséges mellékleteket, színes reprodukciókat a tétel tartalmazza, vagy a vizsgázó megfelelő formában megkapja. A szóbeli vizsgarész témaköreit és az aktuális tételsort a szabályzatnak megfelelő módon és időpontban nyilvánosságra kell hozni.

A szóbeli tételsor jellemzői

A tételsor legalább 15, különböző művészettörténeti korszakra, vizuális problémára, médiajelenségre, vizuális-művészeti jelenségre reflektáló tételt tartalmaz. A kortárs művészet, a magyar népművészet és az Európán kívüli művészet elvárt vizuális ismeretanyagát a szóbeli vizsga tételsorában kell számon kérni, mert ezek a témakörök a művészettörténet-műelemző feladatokban nem jelennek meg. (pl. Mutassa be saját szűkebb környezete, vagy egy választott magyar néprajzi tájegység hagyományos tárgyi világát az építészeti jellemzők, viselet, díszítőművészet és a hagyományos életmód összefüggésében)

Minden tétel két feladatból áll. Az első feladat két alfeladatot tartalmaz, amelyek közül a vizsgázó választhat, és csak a választott alfeladatot kell kidolgoznia és bemutatnia.

Az egyik alfeladat minden esetben leíró jellegű (pl. bizonyos stílusirányzat bemutatása), míg a másik mindig műelemzés (pl. összehasonlító műelemzés).

A második feladat minden esetben egy adott alkotótechnika leíró jellegű bemutatása.

3) MUTÁRGYLISTA

A 352 tételből álló jegyzék az emelt szintű érettségi vizsga központi képanyagát tartalmazza. A befogadói ismeretek mérése során minden más, a listában nem szereplő alkotó, műtárgy, tárgy ismerete, konkrét felismerése nem követelmény. Bármely más műtárgy, tárgy is szerepelhet azonban a vizsgafeladatokban, abban az esetben, ha nem konkrét ismeret mérését szolgálja (pl. formaelemzés).

Emelt szintű követelmény az alábbi listában szereplő, alkotók ismerete, az adott művek felismerése és az adott műlistában szereplő művek kormeghatározása évszázados pontossággal. Abban az esetben, ha a listában szereplő tétel nem konkrét műtárgy (pl. egy Zsolnay porcelán), az adott tárgy meghatározó jegyei alapján a megfelelő kultúrában vagy korban történő elhelyezése a követelmény. A XX. század második felének művészete, az Európán kívüli művészet és a magyar népművészet elvárt képi ismeretanyaga tételesen hiányzik a Műtárgylistából, mert ezeket önálló tételként kell szerepeltetni a szóbeli vizsga tételsorában. Így a vizsgázó önálló felkészülése során kell, hogy megismerje a vonatkozó ismeretanyagot. (pl. saját, vagy választott magyar tájegység tárgyi- és díszítőművészetének ismerete, egy szabadon választott XX-XXI. századi kortárs alkotó munkásságának ismerete a társadalmi reflexió tükrében, egy választott Európán kívüli kultúra jellemző vizuális jelenségének bemutatása stb.)

OSKOR

1. Stonehenge, bronzkor, Kr.e. 3000 körül (Salisbury-fennsík, Nagy-Britannia).
2. Őskori lakóházak (pl. Çatal-Hüyük, Jerichó, Harappa, Mohendzso-Daro), Kr. e. 6000 k.
3. Willendorfi Vénusz, felső paleolitikum, Kr. e. 30 000 k (Bécs, Naturhistorisches Museum)

ADVENTUM ISKOLA

4. Lausseli Vénusz (kő dombormű), felső paleolitikum, Kr. e. 30 000 k. (Franciaország)
5. Szegvár-Tűzkövesi „Sarlós isten”, újkőkor - Tiszai kultúra, (Szentés, Koszta József Múzeum)
6. Szkíta aranyszarvas Zöldhalompusztáról, vaskor, Kr. e. 400 k. (Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum) (=MNM)
7. Őskori barlangfestmények (lascaux-i, altamirai), felső paleolitikum, Kr. e. 15 000 k.

ÓKORI EGYIPTOM

8. Gizai piramisegyüttes - kül. Kheopsz fáraó piramisa, óbirodalom, Kr. e. 2600-2500 k.
9. Ámon-Ré-templom, középbírodalom, Kr. e. XVI-XII. sz. Karnak
10. II. Ramszesz sziklatemploma, újbirodalom, Kr. e. 1300 k. Abu-Szimbel
11. Írnok (festett mészkő), óbirodalom, Kr. e. III. ée. (Párizs, Louvre)
12. Falusi bíró, óbirodalom, Kr. e. III. ée. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
13. Nofretete fejszobra, Kr. e. 1360 k. (Berlin, Staatliche Museen - Charlottenburg)
14. Anubisz szobra, Tutenchamon sírjából, Kr. e. 1340 k. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
15. Echnaton fáraó családjával (kő dombormű), Aton kultusz, Kr. e. 1360 k. (Berlin, Staatliche Museen)
16. Medumi ludak (falfestmény), óbirodalom, Kr. e. 2550 k. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
17. Halastó, thébai sír (falfestmény), Kr. e. 1400 k. (London, British Museum)
18. „Fáraó vadászaton”, thébai (falfestmény), Kr. e. XIV. sz. (London, British Museum)
19. Tutenchamon arany halotti maszkja, Kr. e. 1340 k. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
20. Bútorok Tutenchamon sírleletéből (pl. Tutenchamon fáraó trónusa), Kr. e. XIV. sz. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)

ÓKORI MEZOPOTÁMIA

21. Zikkurat, Kr. e. 2000 e. Ur
22. Lamassu (kapuőrző démon), Kr. e. VIII. sz. (Berlin, Staatliche Museen)
23. Babiloni Istaar kapu, Kr. e. 570 k. (Berlin, Staatliche Museen)
24. Alabástrom női fej Urukából, Kr. e. 2800 k. (Bagdad, Irak Múzeum)
25. Bikafejes hárfa Urból, Kr. e. 2500 k. (Bagdad, Irak Múzeum)
26. Gudea, Lagas uralkodója italáldozatot mutat be, Kr. e. 2120. (Párizs, Louvre)
27. Sumér ékírásos tábla (vagy pecsételőhenger), Kr. e. 2000 k. (London, British Museum)

ÓKORI GOROGORSZÁG

28. Knósszoszi palota, Kr. e. XVI. sz. Kréta
29. Mükénéi fellegvár (kül.: Oroszlános kapu), Kr. e. XIV-XIII. sz.
30. Parthenon - Pheidiasz, Kr. e. V. sz. Athén
31. Egy görög színház (pl. delphoi vagy epidauroszi színház)
32. Athéni akropolisz, Kr. e. 447-434. - kül. Niké-templom, Erechteion
33. Zeusz oltár, Kr. e. 180. (Berlin, Pergamon Múzeum)
34. Kurosz-szobor Athénből, Kr. e. 600 k. (New York, Metropolitan Museum)
35. Mürón: Diszkoszvető, Kr. e. 450 k. (Róma, Museo Vaticano)
36. Polükleitosz: Lándzsavívő, Kr. e. 450-440 k. (Nápoly, Museo Nazionale)
37. Praxitelész: Knidoszi Aphrodité, Kr. e. 350-340. (Róma, Museo Vaticano)
38. Delphoi kocsihajtó, Kr. e. 470 k. (Delphi Múzeum)
39. Szamothrakéi Niké, Kr. e. 200 k. (Párizs, Louvre)
40. (Rodoszi Athanadórosz, Agészandrosz és Polüdórosz): Laokoón, Kr. e. II. sz. (Róma, Museo Vaticano)
41. Egy feketealakos vázakép (pl. Dionüszosz és bacchánsnők ábrázolással, Párizs, Bibliothèque Nationale)
42. Egy vörösalakos vázakép (pl. Orvietói kehelykratér Héraklész és társai, Párizs, Louvre)

43. Pergamoni Héphaszteón padlómozaikja, Kr. e. 150 k. (Berlin, Staatliche Museen)
ETRUSZK, RÓMAI

- 44. Etruszk sírszarkofág házaspár portréjával, Kr. e. 625. (Róma, Museo Nazionale, Villa Giulia)
- 45. Colosseum, 70-90. Róma
- 46. Pantheon, 118-128 k. Róma
- 47. Vettiusok háza, I. sz. Pompei
- 48. „Vesta-templom”, I. sz. Róma
- 49. Római vízvezeték (pl. Segovia, Nimes)
- 50. Forum Romanum rekonstrukció
- 51. Traianus oszlopa, 110 k. Róma
- 52. Constantinus diadalíve, 312-315 k. Róma
- 53. Marcus Aurelius bronz lovasszobra, 170 k. (Róma, Museo Capitolino)
- 54. Egy római portrészobor (pl. Caligula, Brutus, Vespasianus, Constantinus)
- 55. A Misztérium villa falfestmény (egy részlete), Kr. e. I. sz. 2/3.

KORAKERESZTÉNY

- 56. Santa Sabina, 422-432. Róma
- 57. San Apollinare in Classe és mozaikjai, VI. sz. Ravenna
- 58. Palotakápolna, 805. Aachen
- 59. Jó pásztor, mozaik, V. sz. Ravenna, Galla Placidia
- 60. Durrow-i Kódex, 7. sz. vagy a Kells-i kódex, VIII. sz. (Dublin, Trinity College)

NÉPVÁNDORLÁS KORA

- 61. Galgóci tarsolylemez, X. sz. (MNM)
- 62. Nagyszentmiklósi kincs, 800 k. (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
- 63. Sankt galleni kolostor tervrajza 830 k. (Sankt Gallen, könyvtár)
- 64. Germán sasfibula, VI. sz. (Nürnberg, Germanisches Nationalmuseum)
- 65. Avar szíjvég (pl. klárafalvi - Szeged, Móra Ferenc Múzeum)
- 66. Honfoglaló magyarok öltözete, rekonstrukció (MNM)

BIZÁNC

- 67. Hagia Sophia, VI. sz. Konstantinápoly
- 68. San Vitale, 532-547. és mozaikjai, 574 k. Ravenna
- 69. Szófia Székesegyház, XI. sz. Kijev
- 70. Nikopeia Istenanya, X. sz. (Velence, San Marco)
- 71. Trónoló Istenanya, 1280 k. (Washington, National Gallery of Art)
- 72. (Andrej) Rubljov: Szentháromság, 1430 k. (Moszkva, Tretyakovszkaja Galerija)
- 73. Szaurotéka, X. sz. (Limburg, Székesegyházi Kincstár)

ROMANIKA

- 74. Maria Laach, bencés templom, XI-XIII. sz. (Koblenz mellett)
- 75. Pisai dóm, XI-XIII. sz.
- 76. Pontigny-i ciszterci templom, 1140-1170.
- 77. Szt. Mihály-templom, 1033. Hildesheim
- 78. Bencés apátsági templom, XIII. sz. Ják
- 79. Ciszterci templom, XIII. sz. eleje, Bélapátfalva
- 80. Csemeszkopácsi plébániatemplom, XIII. sz. 2/2
- 81. Szent István szarkofágja, XI. sz. (Székesfehérvár, István Király Múzeum)
- 82. Háromkirályok dombormű, XII. sz. a pisai dóm bronzkapujáról
- 83. Maiestas Domini, 1123 k. San Clemente apszisából (Barcelona, Katalán Múzeum)
- 84. Koronázási palást, XI. sz. (MNM)
- 85. Bayeux-i kárpit, 1080 k. (Bayeux, Bibliothèque Municipale)

- 86. Magyar Szent Korona, XI-XIII. sz. (Parlament, Budapest)
- 87. Királyfej Kalocsáról, XIII. sz. (Budapest, Magyar Nemzeti Galéria = MNG)
- 88. Winchesteri biblia (H-iniciálé), 1150-1160. (Winchester, Cathedral Library)

GÓTIKA

- 89. Párizsi Notre Dame, 1163-1250.
- 90. Amiens-i székesegyház, 1236-(1389)
- 91. Chartres-i székesegyház, 1194-1220.
- 92. Ca d'Oro palota, XV. sz. Velence
- 93. Cambridge-i King's College Chapel, 1446-1515.
- 94. Szent Vitus székesegyház, XIV. sz. Prága
- 95. Nyírbátori (ma) református templom, XV. sz. vége
- 96. Veleméri templom, XIV. sz.
- 97. Vajdahunyad vár, XV. sz. Vajdahunyad
- 98. Utolsó ítélet, XV. sz. 1/2. Kassa, Szent Erzsébet-templom északi kapuzata
- 99. Uta és Ekkehard szobra, 1250. Naumburg, dóm
- 100. Veit Stoss: Mária oltár, 1477-1483 k. Krakkó, Mária-templom
- 101. Kolozsvári Márton és György: Szent György, bronz, 1373. (Prága, Národni Galeri)
- 102. Mária halála a Chartres-i katedrálisról (üvegablak), XIII. sz.
- 103. Cimabue: Trónoló Madonna, XIII. sz. vége (Firenze, Uffizi)
- 104. Giotto: Szent Ferenc élete, freskósorozat, XIII. sz. vége (Assisi, San Francesco)
- 105. Simone Martini, Lippo Memmi: Angyali Üdvözet, 1323. (Firenze, Uffizi)
- 106. Kolozsvári Tamás: Kálvária, 1427. (Esztergom, Keresztény Múzeum)
- 107. M. S. Mester: Mária és Erzsébet találkozása a Selmecebányai oltárról, 1508. (MNG)
- 108. Lőcsei Pál: Lőcsei Szent Jakab-templom főoltára, 1508-1517.
- 109. Wilton diptichon, 1400 k. (London, National Gallery)
- 110. Avignoni Pietf, XV. sz. (Párizs, Louvre)
- 111. Limbourg fivérek: Május, Berry herceg óraskönyvéből, 1410 k. (Chantilly, Musée Condée)
- 112. Magyar Anjou Legendárium, XIV. sz. 1/2 (Róma, Museo Vaticano; New York, Morgan Library; Szentpétervár, Ermitázs)
- 113. Képes Krónika, 1360 k. (Budapest, Országos Széchényi Könyvtár = OSZK)
- 114. Szent László fejereklyetartó, 1425 e. (Győr, Székesegyház)
- 115. Suki-kehely, XV. sz. közepe (Esztergom, Főszékesegyházi Kincstár)
- 116. Az egyszerű legendája, gobelinsorozat, (Párizs, Musée Cluny)
- 117. Szent László legenda, 1420-as é. (Kakaslomnic)

RENEZSÁNSZ

- 118. Santa Maria del Fiore, 1296-1436. Firenze
- 119. (Filippo) Brunelleschi: Ospedale degli Innocenti, 1421 k. Firenze
- 120. (Benedetto) da Maiano - Cronaca: Palazzo Strozzi, 1498-1508. Firenze
- 121. (Donato) Bramante: Tempietto 1502-1505 k. Róma (San Pietro in Montorio kolostor)
- 122. (Andrea) Palladio: Villa Rotonda, 1550 u. Vicenza mellett
- 123. (Antonio da Sangallo) - Michelangelo: Palazzo Farnese, 1514-1550. Róma
- 124. Loire menti reneszánsz kastély: Chenanceaux, 1515 k.
- 125. Vaszilij Blazsennij székesegyház, XVI. sz. Moszkva
- 126. Budai vár és királyi palota, XIV-XVI. sz. és XVIII. sz., XIX-XX. sz.
- 127. Visegrádi királyi palota, XIV-XV. sz.
- 128. Bakócz-kápolna, 1506-1507. Esztergom

ADVENTUM ISKOLA

129. Sárospataki vár, XVI-XVII. sz.
130. (Lorenzo) Ghiberti: A firenzei Battistero bronzkapuja (Porta del Paradiso), 1430-as é.
131. Donatello: Gattamelata lovasszobra, bronz, 1447-1453 k. (Padova)
132. (Andrea del) Verocchio: Colleoni zsoldosvezér lovasszobra, 1480-as é. (Velence)
133. Michelangelo (Buonarrotti): Pieta, márvány, 1498. (Róma, San Pietro)
134. Michelangelo (Buonarrotti): Dávid, 1504. (Firenze, Accademia)
135. Michelangelo (Buonarrotti): Lorenzo Medici síremléke, 1525. (Firenze, San Lorenzo-templom sekrestyéje)
136. Donatello: Dávid, 1430-1435. (Firenze, Museo Nazionale)
137. Visegrádi Madonna, 1480 k. (Visegrád, Mátyás Király Múzeum)
138. Massaccio: Szentháromság, freskó, 1427 k. (Firenze, Santa Maria Novella)
139. Fra Angelico: Krisztus levétele a keresztről, 1437-1440. (Firenze, Museo San Marco)
140. Piero della Francesca: Krisztus ostromozása, 1470 k. (Urbino, Palazzo Ducale)
141. (Sandro) Botticelli: Vénusz születése, 1485 k. (Firenze, Uffizi)
142. (Carlo) Crivelli: Angyali üdvözlet, 1486. (London, National Gallery)
143. (Andrea) Mantegna: Pietà, 1506. (Milánó, Brera)
144. Leonardo (da Vinci): Utolsó vacsora, 1495-1497. (Milánó, Santa Maria delle Grazie kolostor refektórium)
145. Leonardo (da Vinci): Szent Anna harmadmagával, 1498. (London, National Gallery)
146. Leonardo (da Vinci): Mona Lisa, 1503-1505. (Párizs, Louvre)
147. Raffaello (Santi): Esterházy Madonna, 1507-1508. (Budapest, Szépművészeti Múzeum = SZM)
148. Raffaello (Santi): Athéni iskola, freskó, 1509-1510. (Vatikán, Stanza della Segnatura)
149. Michelangelo (Buonarrotti): Utolsó ítélet, freskó, 1537-1541. Vatikán, (Capella Sistina)
150. Giorgione: A Vihar, 1506 k. (Velence, Accademia)
151. Tiziano (Vecellio): Urbinói Vénusz, 1538. (Firenze, Uffizi)
152. (Benvenuto) Cellini: Sótartó, 1543. (Bécs, Hofmuseum)
153. Nyírbátori stallum, 1511. (MNM)
154. (Jan) Van Eyck: Arnolfini házaspár, 1433. (London, National Gallery)
155. (Rogier) van der Weyden: Angyali üdvölet (Párizs, Louvre)
156. (Hugo) van der Goes: Portinari oltár, 1475 k. (Firenze, Uffizi)
157. (Hieronymus) Bosch: Szénásszekér, 1480-1485. (Madrid, Prado)
158. (Albrecht) Dürer: Önarckép, 1498. (Madrid, Prado)
159. (Albrecht) Dürer: Melankólia, rézmetszet, 1514. (Berlin, Staatliche Museen)
160. (Mathias) Grünewald: Keresztrefeszítés az isenheimi oltárról, 1515. (Colmar, Múzeum)
161. ifj. (Hans) Holbein: (Jean de Dinteville és Georges de Selve) francia követek képmása, 1533. (London, National Gallery)
162. Id. (Pieter) Bruegel: Téli vadászat, 1565. (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
163. Id. (Pieter) Bruegel: Parasztlakodalom, 1567. (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
164. El Greco: Krisztus az olajfák hegyén, 1579 u. (SZM)
165. (Angelo) Bronzino: Toledói Eleonóra, XVI. sz. vége (Firenze, Uffizi)

BAROKK

166. Giacomo della Porta: Il Gesù homlokzata, XVI. sz. vége Róma
167. (Lorenzo) Bernini: Szent Péter tér, 1656-tól Róma

168. (Francesco) Borromini: San Carlo alle Quattro Fontane, 1667. Róma
169. (Jules Hardouin)-Mansart: A Versailles-i palota, 1678 u.
170. Drezdai Zwinger, 1711-1722.
171. Győri karmelita templom, 1721-1729.
172. Esterházy-kastély, XVIII. sz. Fertőd
173. Santa Maria-templom, XVIII. sz. Mexikó
174. Fellner Jakab: Líceum 1764. Eger
175. (Lorenzo) Bernini: Szent Teréz extázisa, márvány, 1647-1652. (Róma, S. Maria della Vittoria)
176. (Georg Raphael) Donner: Szent Márton és a koldus, 1735. (Pozsony, Szt. Márton plébániatemplom főoltára)
177. (Pieter Pauwel) Rubens: Amazonok harca, 1618. (München, Alte Pinakothek)
178. Rembrandt (Harmensz van Rijn): A lövészegylet kivonulása (Éjjeli őrjárat), 1642. (Amsterdam, Rijksmuseum)
179. Rembrandt (Harmensz van Rijn): A három kereszt (rézkarc), 1662.
180. Rembrandt (Harmensz van Rijn): Önarckép, 1665. (Köln, Wallraf Richartz-Museum)
181. (Diego) Velazquez: Breda átadása, 1635-1636. (Madrid, Prado)
182. (Diego) Velazquez: Udvarhölgyek, 1656-1657. (Madrid, Prado)
183. Vermeer van Delft: Festő és modellje, 1665-1670. (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
184. (Michelangelo da) Caravaggio: Szent Pál megtérése, 1660 k. (Róma, S. Maria del Popolo)
185. (Georges de) La Tour: A születés, XVII. sz. 1/2. (Rennes, Musée de Beaux Arts)
186. (Andrea) Pozzo: Szent Ignác megdicsőülése, 1691-1694. Róma, San Ignazio mennyezetfreskója
187. Mányoki Ádám: II. Rákóczi Ferenc, 1712. (MNG)
188. (Giovanni Battista) Tiepolo: Freskó a würzburgi érseki palotából, 1753.
189. (Franz Anton) Maulbertsch: A pásztorok imádása, 1758. (Sümege, r. k. plébániatemplom)
190. (Franz) Sigrist: A négy fakultás, 1781. Eger, Líceum
191. Chippendale bútorok 1740-1780. (pl. könyvszekrény vagy szék fonadékos háttámlával)

KLASSZICIZMUS

192. British Museum, 1823-1844. London
193. Péchy Mihály: Nagytemplom, 1805-1821. Debrecen
194. Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum, 1837-1847. Budapest
195. Hild József: Főszékesegyház, 1839-1856. Esztergom
196. (Antonio) Canova: Mária Krisztina főhercegnő síremléke, 1789-1805. (Bécs, Augustinerkirche)
197. Ferenczy István: A szépmesterségek kezdetei (Pásztorlányka), 1820-1822. (MNG)
198. (Jacques-Louis) David: A Horatiusok esküje, 1784. (Párizs, Louvre)
199. (Jean Auguste-Dominique) Ingres: A nagy odalisk, 1814. (Párizs, Louvre)
200. Id. Markó Károly: Visegrád, 1828. (MNG)
201. Egy Wedgwood kerámia a XIX. sz. elejéről (pl. váza, 1805. London, Victoria & Albert Museum)
202. Copf stílusú bútorok (pl. kétajtós szekrény 1790 k. vagy felnyitható öltözőasztal XVIII. sz. vége, Budapest, Iparművészeti Múzeum)

ROMANTIKA, REALIZMUS

203. Parlament, 1840-1865. London

204. Kristálypalota 1851. - Londoni világkiállítás fotója
205. Operaház, 1860-1875. Párizs
206. (Alexander) Eiffel: Eiffel-torony, 1889. Párizs
207. Feszli Frigyes: Vigadó, 1859-1865. Budapest
208. Ybl Miklós: Operaház, 1875-1884. Budapest
209. Steindl Imre: Országház, 1885-1894. Budapest
210. A budavári Nagyboldogasszony plébániatemplom (Mátyás-templom), XIII-XV. sz. - 1874-1896. Schulek Frigyes - restaurálás
211. (Francois) Rude: Marseillaise, 1836. Párizs
212. Izsó Miklós: Táncoló paraszt, terrakotta, 1870. (MNG)
213. (Francisco) Goya: 1808. május 3. 1814. (Madrid, Prado)
214. (Caspar David) Friedrich: Vándor a ködtenger felett, 1818 k. (Hamburg, Kunsthalle)
215. (Théodore) Gérciault: A Medúza tutaja, 1818-1819. (Párizs, Louvre)
216. (William) Blake: A teremtő, 1826. (Manchester, Whitworth Gallery)
217. (Eugene) Delacroix: A szabadság vezeti a népet, 1831. (Párizs, Louvre)
218. (William) Turner: Gőzhajó a hóvihárban, 1842. (London, Tate Gallery)
219. (Pavel Andrejevics) Fedotov: Leánykérőben, 1848. (Moszkva, Tretyakovszkaja Galerija)
220. (Gustave) Courbet: Ornans-i temetés, 1849-1850 (Paris, Musée d'Orsay)
221. (Jean-François) Millet: Kalászszedők, 1857. (Párizs, Louvre)
222. (Ilja) Repin: Hajóvontatók a Volgán, 1873. (Szentpétervár, Russzkiej Muzej)
223. Borsos József: Nemzetőr, 1848. (MNG)
224. Madarász Viktor: Hunyadi László siratása, 1859. (MNG)
225. Székely Bertalan: Egri nők, 1867. (MNG)
226. Munkácsy Mihály: Tépéscsinálók, 1871. (MNG)
227. Szinyei Merse Pál: Majális, 1873. (MNG)
228. Barabás Miklós: Bittó Istvánné, 1874. (MNG)
229. Paál László: Út a fontenebleau-i erdőben, 1876. (MNG)
230. Zichy Mihály: Illusztráció a „Hídavatás”-hoz, 1877 u. (MNG)
231. Benczúr Gyula: Buda visszafoglalása, 1896. (MNG)
232. Lotz Károly: A zene apoteózisa, 1883-1884. (Budapest, Operaház mennyezetképe)
- IMPRESSZIONIZMUS, POSZTIMPRESSZIONIZMUS**
233. (Edouard) Manet: Reggeli a szabadban, 1863. (Párizs, Louvre)
234. (Edouard) Manet: Claude Monet csónakműtermében fest (A bárka), 1874. (München, Neue Pinakothek)
235. (Claude) Monet: A felkelő nap impressziója, 1872. (Párizs, Louvre)
236. (Edgar) Degas: Balettiskola, 1874. (Párizs, Louvre)
237. (Auguste) Renoir: A Moulin de la Galette, 1876. (New York, J. H. Whitney Gyűjtemény)
238. (Georges) Seurat: Vasárnap délután, 1884-1886.
239. (Paul) Cézanne: Mont-Sainte-Victoire, 1885-1887. (London, Courtauld Institute)
240. (Paul) Cézanne: Csendélet korsóval és gyümölcsökkel, 1887-1895. (Oslo, National galerie)
241. (Vincent) van Gogh: Önarckép, 1890. (Párizs, Jeu de Paume)
242. (Vincent) van Gogh: Út ciprusokkal (Országút éjjel), 1890. (Otterlo, Krölller-Müller Gyűjtemény)
243. (Paul) Gauguin: Mi újság? (Tahiti nők) 1892. (Drezda, Gemäldegalerie Neue Meister)

EKLEKTIKA, SZECCESSZIÓ, SZIMBOLIZMUS

244. (William) Morris-(Philip) Webb: Vörös ház, 1859. London
245. (Antonio) Gaudi: Sagrada Familia, 1884-től Barcelona
246. (Victor) Horta: Tassel-ház, 1892-1893. Brüsszel
247. (Charles Rennie) Mackintosh: Glasgow-i Művészeti Iskola, 1898 k.
248. (Joseph-Maria) Olbrich: A bécsi szecesszió épülete, 1898-1899. Bécs
249. Lechner Ödön: Postatakarékpénztár, 1899-1902. Budapest
250. Schickedanz Albert: Szépművészeti Múzeum, 1899-1906. Budapest
251. Kós Károly-Zrumecky Dezső: Madárház, 1908-1909. Budapesti Állatkert
252. Medgyaszay István: rákosmulyadi r. k. templom, 1910.
253. (Auguste) Rodin: A csók, 1894. Párizs, Rodin Múzeum
254. Fadrusz János: Mátyás király emlékmű, 1895-1902. Kolozsvár
255. Mednyánszky László: Csavargófej, 1908-1910. (MNG)
256. (Edward) Burne-Jones: A rémféj, 1887. (Stuttgart, Staatsgalerie)
257. (Henri de) Toulouse-Lautrec: Ezek a hölgyek, 1895. (SZM)
258. (Henri de) Toulouse-Lautrec: Jane Avril (litográfia), 1893. (Albi, Musée d'Albi)
259. (Gustav) Klimt: A csók, 1907-1908. (Bécs, Österreichische Galerie)
260. (Edvard) Munch: Sikoly, 1893.
261. (Amadeo) Modigliani: Leányfej (Jeanne Hébuterne arcképe szemből), 1918.
(Bern, mgt.)
262. Rippl-Rónai József: Kalitkás nő, 1892. (MNG)
263. Ferenczy Károly: Madárdal, 1893. (MNG)
264. Gulácsy Lajos: A varázsló kertje, 1904. (MNG)
265. Csontváry Kosztka Tivadar: Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban, 1907.
(MNG)
266. Csontváry Kosztka Tivadar: Taormina, (MNG)
267. Csók István: A keresztapa reggelije, 1932. (MNG)
268. Rippl-Rónai József-Róth Miksa: Az Ernst Múzeum üvegablaka, 1912. Budapest
269. Thonet bútorok, 1851-től (pl. Thonet hajlított hintaszéktípusa 1860 vagy Thonet
kerek ülésű standard széke, 1859. évi típus)
270. Henry van de Velde bútorai (pl. szecessziós szék és asztal 1895-ből)
271. A pécsi Zsolnay gyár egy tárgya a századfordulóról

XX. SZÁZAD

272. (Louis) Sullivan: Carson, Pirie és Scott áruház, 1899-1904. Chichago
273. (Peter) Behrens: Hoechst festékgyár, 1920-1925. Berlin
274. (Walter) Gropius: A Bauhaus központi épülete, 1925-1926. Dessau
275. (Gerrit Thomas) Rietveld: Schroeder-ház, 1924. Utrecht
276. (Frank Lloyd) Wright: Vizesésház, 1936. Bear Run (Pennsylvania)
277. Hajós Alfréd: Margitszigeti Sportuszoda, 1930. Budapest
278. Molnár Farkas: Társasház, 1936. Budapest
279. (Alexander) Calder: Cím nélkül, Mobil, 1945 (81x73x45, Calder Foundation, New
York)
280. (Maurice de) Vlaminck: A vörös fák, 1906. (Párizs, Musée National d'Art
Moderne)
281. (Henri) Matisse: A vörös desszert, 1908. (Szentpétervár, Ermitázs)
282. (Pablo) Picasso: Az avignoni kisasszonyok, 1907. (New York, Museum of Modern
Art)
283. (Pablo) Picasso: Guernica, 1937. (Barcelona)
284. (Georges) Braque: A portugál nő, 1911. (Basel, Kunstmuseum)

285. (Umberto) Boccioni: Az izmok dinamizmusa, bronz, 1913. (New York, Museum of Modern Art)
286. (Marcel) Duchamp: Lépcsőn lemenő akt, 1912. (Philadelphia, Museum of Modern Art)
287. (Marcel) Duchamp: Forrás, 1917. (elveszett)
288. (Franz) Marc: A kék ló, 1911. (München, Lenbachhaus)
289. (Constantin) Brancusi: Alvó Múzsza, 1916. (Párizs, Musée d'Art Moderne)
290. (Vaszilij) Kandinszkij: Sárga, piros, kék, 1925. (Párizs, Nina Kandinszkij Gyűjtemény)
291. (Paul) Klee: Őszi hely, akvarell, 1921. (magántulajdon)
292. (Kazimir) Malevics: Vörös négyzet, 1914. (Szentpétervár, Russzkij Muzej)
293. (Piet) Mondrian: Kompozíció: Szürke struktúra színes síkokkal, 1918. (Zürich, Max Bill Gyűjtemény)
294. (Man) Ray: Lautréaumont mondásának illusztrációja, a Minotaure folyóiratból, 1933.
295. (Marc) Chagall: Az én kis falum, 1911. (New York, Museum of Modern Art)
296. (Joan) Miro: Bohócfarsang, 1924-1925. (New York, Albright-Knox Gallery)
297. (René) Magritte: A szóhasználat I. Ez nem pipa, 1928-1929. (New York, mgyg.)
298. (Méret) Oppenheim: Prémcsésze, 1936. (New York, Museum of Modern Art)
299. (Salvador) Dali: A polgárháború előérzete, 1936. (Philadelphia Museum of Art)
300. Nemes Lampérth József: Háttal álló női akt, 1916. (Budapest, MNG)
301. Kassák Lajos: Képarcitektúra, fametszet, 1922. (Pécs, Janus Pannonius Múzeum)
302. Moholy-Nagy László: Fényrekvizitum, 1922-1930. (Eindhoven, Stedelijk van Abbe Museum)
303. Szőnyi István: Zebegényi temetés, 1928. (Zebegény, Szőnyi Múzeum)
304. Bernáth Aurél: Tél, 1929. (mgt.)
305. Derkovits Gyula: Dózsa-sorozat, 1928. . (mgt.)
306. Medgyessy Ferenc: Anya, 1932. (MNG)
307. Vajda Lajos: Ezüst gnóm, 1940. (MNG)
308. Egry József: Napfelkelte, 1940. (MNG)
309. Breuer Marcell: Csőszék 1926.
310. Le Corbusier: Ronchamp-i kápolna, 1955.
311. (Alvar) Aalto: Községháza, 1949-1953. Saynűtsalo
312. (Pier Luigi) Nervi: Sportcsarnok, 1956-1957. Róma
313. (Frank Lloyd) Wright: Guggenheim Múzeum, 1946-1958. New York
314. (Tange) Kenzo: Olimpiai csarnokok, 1964. Tokio
315. Renzo Piano - Richard Rogers): Pompidou központ, 1971-1977. Párizs
316. (Friedrich) Hundertwasser: Bécsi (Löwengassei) lakóház, 1980-1982. Bécs
317. Makovecz Imre: A Művelődés Háza, 1976-1982. Sárospatak
318. (Marino) Marini: Ló és lovas, fa, 1949-1950. (Zürich, Krayenbühl Gyűjtemény)
319. (Alberto) Giacometti: Az erdő (bronz), 1950. (Duisburg, Wilhelm Lehmbruck Gyűjtemény)
320. (Henry) Moore: Kétrészes fekvő alak (bronz), 1959. (művész tulajdona)
321. (Jean) Tinguely: Kerekeim, 1960-1961. (Budapest, Ludwig Múzeum-Kortárs Művészeti Múzeum = Ludwig)
322. (Baldaccini) César: Egy autó összenyomása, 1962 (fém)
323. Somogyi József: Martinász, 1953. (Dunaújváros)
324. Borsos Miklós: Madár tojással, 1968.
325. Jovánovics György: Részlet a nagy Gilles-ből, 1967-1968. (mgt.)
326. Schaár Erzsébet: Az utca, 1974. (székesfehérvári kiállítás)

- 327. (Jackson) Pollock: No 14. 1948. (Westport, Connecticut, mggy.)
- 328. (Jean) Dubuffet: Metafizikus, 1950. (Winnetka-Illinois, mggy.)
- 329. (Francis) Bacon: Tanulmány Velázquez után: X. Ince pápa. 1953. (New York, mgt.)
- 330. (Roy) Liechtenstein: Tzing, 1962. (Darmstadt, Karl Ströher gyűjtemény)
- 331. (Andy) Warhol: Elvis, 1964. (Toronto, Art Gallery of Ontario)
- 332. (Rober) Rauschenberg: Turkey, 1965. (Darmstadt, Karl Ströher gyűjtemény)
- 333. (Victor) Vasarely egy op-art műve
- 334. Kondor Béla: Szent Antal megkísértése, 1966. (rézkarc)
- 335. Pauer Gyula: Cipők a Duna-parton, 2005. (Budapest, Kossuth tér)

FOTÓ

- 336. (Edward) Muybridge: Lovas fotók (1888 k.)
- 337. Moholy-NagyLászló: Őnarckép(1922)
- 338. Alexander) Rodcsenko: Telefonáló nő (1923)
- 339. (Man) Ray: Casati grófnő (1928)
- 340. Munkácsi Márton: Gyerekek (1928)
- 341. (Edward) Weston: Káposztalevél (1931)
- 342. (André) Kertész: Torzulás (sorozat) (1933)
- 343. (Henri) Cartier-Bresson: Vasárnap a Marne partján (1938)
- 344. (Robert) Capa: Kollaboránsnő Chartres-ból (1944)
- 345. (Diane) Arbus: Vasárnap Brooklynban sétáló fiatal pár (1966)
- 346. (Richard) Avedon: Apám (1969 u.)
- 347. Escher Károly: Szénhordás
- 348. Türk Péter: Osztályátlag I-II. 1979. (MNG)
- 349. (Rineke) Dijkstra: „Oostende, Belgium, August 7, 1992,„ from Beach Portraits, 1992.
- 350. (Bill) Viola: Hat fej („Six Heads’ videó), 2000.
- 351. Szabó Dezső: Expedíció VIII. 2001.
- 352. Kimsooja: A tű asszony (Needle Woman, videó), 1997/2005.